

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vyjádření etické komise

Příloha č. 2: Informovaný souhlas dle doporučení etické komise VFN

Příloha č. 3: Přepis rozhovorů

Příloha č. 1

Vyjádření etické komise

Seznam míst hodnocení s označením míst, ke kterým se EK vyjádřila jako místní EK a kde vykonává dohled / List of clinical trial sites in the Czech Republic where EC has given its opinion and will perform supervision:

Místo hodnocení/ Jméno zkoušejícího Trial Site / Name of Investigator	Místní EK Local EC	Adresa místní EK Address
Bc. Šárka Duroňová, Detoxikační jednotka, Klinika adiktologie VFN a I.LF UK, Apolinářská 4, 128 08 Praha 2	☒	EK při VFN, Na Bojišti 1, 128 08 Praha 2

Seznam členů etické komise/ List of the Ethics Committee Members:

	Muž/ Žena Male/ Female	Odbornost Specialist	Zaměstnanec zřizovatele EK*		Funkce v EK Role in EC	Přítomen Ano Ne Yes No		Hlasoval Ano Ne Yes No	
			Ano Yes	Ne No		Yes	No	Yes	No
MUDr. Josef Šedivý, CSc.	M/M	Clinical Pharmacologist	☒	☐	Předseda/ Chairperson	☒	☐	☒	☐
Jana Farkačová	Ž/F	Lab. Technician	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
Doc. MUDr. Pavel Freitag, CSc.	M/M	Gynaecologist	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
Prof. MUDr. Eva Havrdová, CSc.	Ž/F	Neurologist	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
MUDr. Anna Jedličková	Ž/F	Microbiologist	☐	☒	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
MUDr. Jiří Kolář	M/M	Cardiologist	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
MUDr. Hana Honová	M/M	Oncologist	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
MUDr. Ladislav Korábek, CSc., MBA	M/M	Dental surgeon	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
Prof. MUDr. František Perlík, DrSc.	M/M	Pharmacologist	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
Prof. MUDr. Jan Roth, CSc.	M/M	Neurologist	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
Mgr. Libuše Roytová Mgr. ThLic. of Theologie	Ž/F	Member of clergy	☐	☒	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
MUDr. Magda Šišková, CSc.	Ž/F	Haematologist	☒	☐	Místopředseda/ Vice-chairperson	☒	☐	☒	☐
JUDr. Šárka Špeciánová	Ž/F	Lawyer	☐	☒	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
MUDr. Marcela Trojánková	Ž/F	Privat Nefrologist	☐	☒	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
Prof. MUDr. Jiří Zeman, DrSc.	M/M	Paediatrist – Adolescent Med	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
JUDr. Milada Džupinková, MBA	Ž/F	Lawyer	☒	☐	Člen/Member	☒	☐	☒	☐
MUDr. Kateřina Rusinová, MgA.	Ž/F	Anesthesiologist- Intensive Med.	☒	☐	Člen/Member	☐	☒	☐	☒

pozn: * Zaměstnanec zřizovatele EK/ Employee of EC appointing authority)

Etická komise prohlašuje, že byla ustavena a pracuje v souladu se správnou klinickou praxí (GCP) a platnými právními předpisy. Poslední sloupec udává, zda členové EK byli přítomni hlasování, ale nikoli jak hlasovali ve věci./The Ethics Committee hereby declares that it was established and operates in accordance with its Rules of Procedure in compliance with GCP and valid legal regulations. EC members personally presented the voting procedure (and NOT their individual voting result to or against the cause) are indicated in the last column :

Ano/Yes Ne/No

Komentář/Comments:

Datum/Date: 20.2.2014

Podpis předsedy EK nebo zástupce
Signature of Chairperson or Vice-Chairperson

2/2

MUDr. Josef ŠEDIVÝ, CSc.

Etická komise
Všeobecná fakultní nemocnice
v Praze

Etická komise
Všeobecné fakultní nemocnice v Praze
ETHICS COMMITTEE
of the General University Hospital, Prague

Na Bojišti 1
 128 08 Praha 2
 tel. 224964131
 e-mail: zuzana.balikova@vfn.cz

Vážená paní
 Bc. Šárka Duroňová
 Detoxikační jednotka
 Klinika adiktologie VFN a 1. LFUK
 Apolinářská 4
 128 08 Praha 2

20.2.2014
 čj. 286/14 S-IV (ind.výzkum)

Zasílací adresa: Nětická 2036, 697 01 Kyjov

Vážená paní bakalářko,
 Etická komise VFN projednávala na svém zasedání dne 20.2.2014 Vámi předložený projekt – ind.výzkum:
 čj.: 286/14 S-IV.

Název studie: Diplomová práce – Polostrukturovaný rozhovor: Vliv životního stylu na relapsy u pacientů závislých na alkoholu s opakovaným pobytem na detoxifikačním centru.

Lhůta pro podání písemné zprávy o průběhu KH od jeho zahájení/ Time schedule for submission of the written Annual Report from the CT commencement: 1x ročně/Once a year Jiná lhůta/ Other

Úhrada nákladů spojených s posouzením žádosti a vydáním stanoviska /Reimbursement of costs related to assessment and issue of the EC opinion: Ano/Yes Ne, zdůvodnění/ No, reasons: Nesponzorovaný projekt

Datum doručení žádosti: 7.2.2014

Datum jednání EK + čas/Date and time of Ethics Committee's session: **20.2.2014** (15,30 – 19,15 hod.)

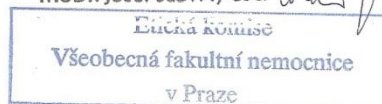
Seznam hodnocených dokumentů/List of all submitted documents:

Název dokumentu, verze, datum Document title, version, date	Schváleno /Approved		Vzato na vědomí / Taken into account	
	ANO Yes	NE No	ANO Yes	NE No
Průvodní dopis (nedatovaný)	☐	☐	☒	☐
Dotazník k předkládaným dokumentům – Zkrácený formulář EK VFN k neintervenční dotazníkové studii u pacientů (7.2.2014)	☐	☐	☒	☐
Projekt - Polostrukturovaný rozhovor pro klienty, česká nedatovaná verze	☒	☐	☐	☐
Informace o studii a informovaný souhlas, česká nedatovaná verze	☐	☒	☐	☐
Žádost o dotazníkovou akci podepsaná Mgr. Svobodovou	☐	☐	☒	☐
Čestné prohlášení o provádění výzkumu ve VFN v Praze bez finanční podpory třetím subjektem, vč. Souhlasu přednosta kliniky s projektem	☐	☐	☒	☐
Životopis hlavní zkoušející: Bc. Šárka Duroňová	☐	☐	☒	☐

Vyjádření etické komise: EK VFN pozastavila projednávání předložené žádosti o souhlas s provedením neintervenční studie z důvodu připomínky. V informacích o polostrukturovaném rozhovoru pro klienty a příložené Informaci o studii a informovaném souhlasu chybí oslovení pacienta/klienta. EK VFN považuje za vhodnější se v textu obracet přímo na něho místo formulace „Účastník/účastnice prohlašuje...“. Po přepracování dokumentu a kontrole češtiny (abyste...) bude na nejbližším zasedání vydáno konečné stanovisko. Při další komunikaci prosíme o vyznačení čj. 286/14 S-IV.

Podpis předsedy EK /Signature of Chairperson 1/2

MUDr. Josef ŠEDIVÝ, CSc.

Příloha č. 2

Informovaný souhlas dle doporučení etické komise VFN

Vážený pane/ Vážená paní,

Ráda bych získala Vaši spolupráci na výzkumné studii, která bude součástí mé diplomové práce na téma: Vliv životního stylu na relapsy u pacientů závislých na alkoholu s opakovaným pobytem na detoxifikačním centru.

Jmenuji se Šárka Duroňová a jsem studentka magisterského studia oboru adiktologie na 1. LF UK v Praze. Vedoucím práce je Doc. MUDr. PhDr. Kamil Kalina CSc. z Kliniky adiktologie 1.LF UK a VFN v Praze.

Cílem práce je zjistit, jestli se po absolvování léčby změnil Váš životní styl, tak aby byl odlišný od životního stylu před léčbou a jak tato změna ovlivnila Vaši schopnost abstinovat, pokud vůbec nějaká změna nastala. Součástí zkoumání je také to, co si vlastně představujete pod pojmem životní styl. Všechny informace a přepisy rozhovorů budou zpracovány anonymně a pouze s Vaším souhlasem.

Účast ve výzkumu znamená zúčastnit se rozhovoru v délce přibližně jedné hodiny. Tento náš rozhovor bude nahráván, pokud s tím budete souhlasit. Zavazuji se, že nahrávka neposlouží ke komerčním ani jiným výzkumným účelům a po zpracování diplomové práce bude nahrávka smazána.

V průběhu výzkumu můžete být požádán/a o mé nahlédnutí do lékařské dokumentace, případně o opis z ní při vynechání všech osobních údajů nebo jinak identifikačních údajů.

Dále se zavazuji, že Vám nehrozí žádné zdravotní ani bezpečnostní či jiné riziko.

Tento informovaný souhlas se vyhotovuje ve dvou provedeních, z nichž jedno vyhotovení bude pro Vás a jedno pro mě a nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu.

Potvrzujete tedy svým podpisem, že jste se rozhodl/a zúčastnit výzkumu, který je součástí diplomové práce „Vliv životního stylu na relapsy u pacientů závislých na alkoholu s opakovaným pobytem na detoxifikačním centru“, a to svobodně, po zralém uvážení a řádném poučení?

Prohlašujete a svým dále uvedeným vlastnoručním podpisem potvrzujete, že jsem Vám poskytla poučení, osobně vysvětlila vše, co je obsahem tohoto písemného informovaného souhlasu a měl/a jste možnost klást otázky, na které jsem řádně odpověděla?

Prohlašujete, že jste shora uvedenému poučení plně porozuměl/a a souhlasíte s účastí ve studii?

Moc děkuji za Váš čas.

Datum:

Vyjádření souhlasu s účastí na výzkumu:

Vaše jméno:

Váš podpis:

Jméno a příjmení vedoucí studie:

Podpis vedoucí studie:

Příloha č. 3

Přepis rozhovorů

Předkládám přepis rozhovorů deseti respondentů mého výzkumu – rozhovory jsou zkrácené a zaměřené na důležité pasáže týkající se tematiky méj diplomové práce.

V přepisu rozhovorů jsou změněna jména a také jiné údaje byly upraveny tak, aby nemohlo dojít k identifikaci klientů a byly zachovány etické pravidla výzkumu s pacienty. Všichni pacienti souhlasili se svou účastí ve výzkumné části diplomové práce slovně i podpisem na Informovaném souhlasu (Příloha č.2).

Liliana (33)

S: Liliano, jaký máte vztah s mámou?

L: No, jako dobrý, teď jsme spolu byly dýl po hodně dlouhé době. Asi týden. A bylo to hodně zajímavý, naštěstí dávali olympiádu. Seděly jsme u televize, povídaly jsme si. Jako divím se, že jsme se nezabily. My jsme nikdy neměly takový ten hodně kamarádský vztah. Ani moc jako máma a dcera, na to asi teď postupně přicházíme. Já totiž vyrůstala u babičky a dědy, mamka byla mladá, když mě měla a neměla čas kvůli práci. Tak jsem bydlela u prarodičů. Pak jsem odešla po škole do zahraničí. Doma jsem vlastně nikdy pořádně nebyla. Ale mamka je takový ten člověk, kterému se nemusíte stydět říct, že se něco děje a proč se to děje. Ona tomu rozumí - jako že ti je blbě a tak. Ona je totiž taky alkoholička, no. Takže my to máme tak nějak v rodině. (směje se)

S: A Vaše máma pořád pije nebo abstinuje?

L: Teď už naštěstí nepije, ale v léčebně byla asi 3x. Ona vlastně začala pít až nějak ve 34 letech, možná ještě později. Ale teď se docela drží. Ona sice neabstinuje jako úplně, dá si třeba jedno pivo nebo dvě za rok. Teď si se mnou dávala taky. Chtěla taky skleničku, ale ona je schopná to jako ukočírovat. Když má pocit, že to začíná být moc, tak jede k ségře, jako k tetě, ta ji zase postaví do latě. (usmívá se)

S: A prarodiče pili?

L: Nee, tak nějak normálně. Děda měl rád pivo jako každý chlap a babička skoro nepila.

S: A otec?

L: Ne, taky ne, ona i ta máma začala pít, až se spolu rozvedli. On si totiž začal s její kamarádkou, víte. No, tak se s ním vlastně nebavím. Brácha žije u něj, to je ale asi lepší, protože mamka by se o něj, když pila, asi moc nepostarala. No takže se rozvedli a mamka z toho začala chlastat.

S: Liliano, Vy jste říkala, že se rozvádíte? Jaký je u Vás vlastně důvod rozvodu?

L: (dlouze přemýšlí) Tak jako asi to, že jsem chlastala? Nevím, no, asi hlavně proto to šlo do háje. Podělala jsem to.

S: Liliano, zeptala bych se tedy na alkohol, kvůli kterému tu jste. Úplně od začátku. Kdy jste tedy začala pít víc?

L: No to bylo asi jak jsem zůstala doma s dcerou na mateřské a den nějak neubíhal, nekojila jsem od 6.týdne – mně se nechtělo, nebavilo mě to. No a tak jsem vždycky navařila, otevřela jsem si k tomu lahvinku a ono se to tak plíží a plíží...

S: Takže to pití začalo takto plíživě?

L: Hodně plíživě – a to bylo jenom víno, já jsem nic jiného tenkrát nepila. A potom jsem se už hodně nudila, no. Já jsem mohla všechno, muž mně dal kreditku, auto jsem dostala. Takové to, dělej si, co chceš, běž si hrát golf, tam si běž zacvičit, tady máš kamarádku se stejně starým dítětem. Děti jsme daly do školky, šly jsme si zacvičit, na golfíček, nakoupila jsem, přišla jsem domů a tam jsem si otevřela tu lahev. Po těch asi 5ti letech (2 roky zpátky) už to začalo být..no, nevím, no. Jsem byla na horách a kámoška mi říkala, ať nepiju pořád to víno, že si mám dát vodku, ta prý nesmrdí. Tak jsem si řekla, aha, nesmrdí a bude to rychlejší – já už tenkrát vypila klidně 2 láhve toho vína. Tak jsem to zkusila. Napřed to začalo placatku. Vypila jsem jednu láhev vína a k tomu placatku, ono to rychleji najelo, člověk byl hned v náladě. Pak se to stupňovalo – začala jsem kupovat dvě ty placatky. Můžete to nosit v kabelce, to bylo výborné, nalámete se za rohem, je to jedno. Ale pořád si tenkrát ještě nikdo ničeho nevšiml. Já jsem i řídila ožralá. (tlumeně) Já jsem třeba přišla do školky, i tam jsem ráno chodila nalámaná, já jsem pak pila už i v noci. Člověk má takový ten pocit, že se vzbudíte a neusnete, dokud se znova nenapijete. Poslední rok už jsem vypila i půl litru vodky. Jsem si to přelívala do flašek od vody, to začnete vymýšlet hrozný kraviny. Schovaný to je všude po baráku, všechno doma nakonec stejně vypitý. Muž si potom koupil tester, každý večer mě testoval, ale já jsem to uměla skrýt, asi špatný tester, já jsem do toho uměla fouknout tak, aby to nebylo vidět. Nic nepoznal. Na mě opilost nebývá moc vidět, pila jsem doma, do hospody jsem nechodila. Ráno jsem odvezla dcerku do školky, pak jsem jela domů, cestou jsem se stavila koupit chlast – měla jsem kolem 3

vietnamce, ty jsem střídala, abych nejezdila furt k tomu samému, aby si nemyslel, že jsem nějaký alkoholik. Prvního panáka jsem si dala ještě tam, v autě. Přijela jsem domů, zlila jsem se, najedla jsem se a šla jsem si lehnout. Pak jsem vstala, dala jsem si dalšího – a udělala jsem, co jsem potřebovala. Já jsem fungovala úplně bez problémů, jen jsem k tomu potřebovala mít nějakou tu hladinku. Takže to jsem vždycky měla. Pak jsem pro ni jela do školky, pak jsme šly ven, člověk to má s sebou – se to vejde i do kabelky. A tak to bylo furt.

Pak jsem jednou byla u tchýně a šloha jsem jim flašku rumu, to už mi bylo všechno jedno, co do sebe naleju. Ale to mi nesedlo, no, jak jsem to vlastně zmixovala. Byla to spíš náhoda a tak na to teda přišli a já jsem se pak přiznala. Manžel mě teda objednal, shodli jsme se na tom, že už je to asi problém, který vlastně ovlivňuje životy druhých a měl strach, že bych něco někde vyvedla. Tak jsem souhlasila. On to stejně podle mě věděl, že chlastám. Takže toto bylo spíš jen potvrzení a poslední kapka.

S: Takže jak dlouho jste byla v léčbě?

L: No oni mě pak vyhodili. Původně jsem to měla na 4 měsíce. Já jsem plnila, zvykla jsem si na systém a na režim a dokonce mi postupem času vůbec nevadil. Ale pak šla dcera do školy, událost, tak jsem dostala vycházku. A tam mi půjčili telefon a já jsem si ho přinesla zpátky, no. Nenápadně v kabelce a tím to šlo všechno do háje, no, protože najednou se začnete chovat úplně jinak a ty sestřičky to na vás poznají. Protože to spojení bez světa – jako já chápu, že to je k něčemu dobrý, ale člověk si občas musí zařídit nějaké věci. To nebylo ani tak o tom, že si člověk potřebuje s někým psát, nebo blbnout na facebooku, ale je to strašné 4 měsíce bez telefonu.

S: Po jak dlouhé době Vás teda vyhodili?

L: Po nějakých 13ti týdnech. Já jsem to měla skoooro hotový, skoooro! No tak jsem odešla, našla jsem si byt – teda manžel mi dal byt, nějakou dobu jsem nepila a našla jsem si práci. Ale začala jsem zase pít a oni mě vyhodili. (věcně)

S: Proč Vás vyhodili z té práce, Liliano?

L: No protože jsem jednou prostě do práce nepřišla. Zlila jsem se jako Dán.... (tlumeně)

S: Takže to už jste zase pila? Jak to vlastně začalo?

L: No v té práci měl být vánoční večírek a co jsem jim měla říct? Když jim řeknete, že nepijete, tak to nechápu a když jim řeknete pravdu, tak už na vás koukají skrz prsty, no. Tak si musíte něco vymyslet – že máte nějakou jaterní dietu nebo tak. Tak jsem si šla pro antabus, protože jsem se toho bála, no. Ale pak to nakonec dopadlo

tak, že jsem antabus vysadila, protože by mě nikdy nenapadlo ho přepít. A tak si prostě nevezmete jednou nebo dvakrát tu tabletku, že si ji dám po vánočním večírku, no. Ten si nepamatuju do dneška – v kolik jsem přišla, jak jsem přišla. Nic nevím. Druhý den jsem ještě byla schopná jít do práce, pak byl ale nějaký víkend, to jsem si v pátek koupila láhev vodky a pak jsem do práce nepřišla v pondělí a oni mě vyhodili.

S: Takže ten antabus jste vysadila záměrně?

L: Jo. Pak jsem prostě tak nějak pila, no. Chodila jsem na pivo s kamarádem, co jsem ho poznala na léčbě. Ale tak kluci to mají jinak, oni se napijou a pak třeba 3 dny nemusí, no. Já jsem pak taky zjistila, že nemusím pít každý den. Že už to tak nepotřebuju. Že třeba měsíc vydržím a pak to stojí za to a je to pořádný tah. No, ale já mám problém, že jakmile piju jeden den, tak pak druhý den to chci přepít, aby mi nebylo špatně, ale pak je z toho hned třetí den a to už je špatně. Kdybych já uměla pít jen jeden den, tak je to v pohodě.

S: A když Vás vyhodili z té práce, co jste teda dělala? Celou dobu jste pila? Kde jste žila?

L: Ne, já pila jak kdy, no. Jak říkám, klidně jsem nějakou dobu nemusela, pak jsem šla na tah a tak. Střídala jsem práce, nic velkého. Žila jsem v bytě, co mi platil manžel, abych měla vůbec kde žít, no. Ale jinak jsem byla hodně akční – koupila jsem si kolo, hodně jsem cvičila. Na kole jsem jezdila fakt hodně. Ale tak neměla jsem moc kamarádů, všichni tak nějak zůstali manželovi. Jako pár kámošek, ale nikdo nemá moc čas, všichni pracují, rodiny, děti a tak.

S: A když si vezmete dobu, když jste pít začala poprvé – když jste se tenkrát na mateřské rozpila, a potom dobu po léčbě, když jste se snažila abstinovat, vidíte tam něco jinak nebo naopak něco, co bylo pořád stejné? Přemýšlela jste třeba, proč vůbec jste začala sahat po tom alkoholu?

L: Z nudy. Na začátku. Pak to byl asi smutek a nuda, no – jako že se to nepovedlo, byla jsem sama. Můj muž je hodně bohatý a nikdy nebyla žádná nouze a člověk si mohl dělat co chtěl. Taková zlatá klec, no. Předtím a vlastně i potom, no. Já potřebuju někoho, kdo má na mě tvrdou ruku.

S: A manžel to nebyl?

L: Ne, nebyl. Já mám pocit, že mu to snad bylo jedno. On to musel vědět, že pijou. Já vím, že to veděl a sice mě pak kontroloval, ale to bylo spíš jen tak.

S: Takže, když ty dvě období srovnáte?

L: No, já jsem se pak hodně snažila být akční. Jsem si koupila to kolo a tak. Ale pořád jsem se nemusela o nic moc starat a hlavně – nevím, no, bylo mi smutno. Nudila jsem se. Člověk nic nemusí, má všechno. Nebaví mě to. Kdyby měl člověk nějaké zázemí asi.

S: Takže pokud byste měla říct, proč si myslíte, že jste pila (předtím i potom), co by byl důvod?

L: Nuda a protože jsem mohla. Nikdo mě nehlídal, neměla jsem nad sebou tu pevnou ruku a byla jsem hodně sama. I když jsem hodně sportovala a nebo chodila ven, ale tak něco chybělo, no.

Lumír (50)

S: Lumíre, zmínil jste, že Váš bratr pije a že jste ho vozil po léčebnách? Co to znamená?

L: On někdy jel i sám, ale pak jsem ho našel doma jako trosku, tak jsem ho sbalil, naložil jsem ho do auta, zařídil jsem mu léčbu a odvezl ho tam. To bylo asi tak nějak když mu bylo taky tak těch 50 jako je teď mně. To už asi ten organismus přestane zvládat. On byl číšník celý život, takže on chlastal celý život. Od 18 let už pil, s tátou, to si pamatuju. Táta taky kalil celý život. Ale ten byl takový zodpovědný pijan. On se zkalil v pátek a v sobotu a v neděli to vydržel a v pondělí šel do práce. Tomu je teď 90 a ještě dnes si dá klidně 3 láhve týdně. Takže on pil celý život. Toto mě naučil brácha: „Když je ti ráno špatně, dej si malé pivo a zlepší se ti žaludek.“

S: Takže Váš otec taky pil? Léčil se někdy?

L: Ne, to jen brácha. Ten hrál hodně i automaty. Ten byl na detoxu nebo v léčbě tak čtyřikrát a to se s ním už skoro pět let nebavím. Dluží mi peníze. Bratr měl i halucinace už, honil mimozemšťany kolem baráku, tak jsem mu volal záchranku, ale ti ho neodvezli, protože pokud nechce, tak ho nemůžou nutit. Pokud neubližuje sobě nebo okolí. A takto daleko já se dostat fakt nechci. Já jsem to řešil už před rokem, teď jsem si ověřil, že to prostě takto dál nejde a jsem tu.

S: A s otcem jste v kontaktu? A Vaše matka?

L: No, to jo. Vždyť já se o něj starám. On teda jako bydlí sám a jezdí k němu pečovatelská služba, ale já mu nakupuju a tak. Máma umřela před 20ti lety, mrtvice, měla vysoký krevní tlak. Táta ji v podstatě utrápil. On je takový despota, kdybych byl po něm, tak by teď byl sám. Ale já jsem po mámě a to byla zlatá ženská, tak se o něj

starám. On ji trápil, nedával jí peníze, myslel jen na sebe. Vždycky myslel jen na sebe a i teď myslí jen na sebe. Tím, že chce, abych za ním přijel, myslí taky jen na sebe. Chce společnost.

S: Dobře, Lumíre, kdybych se vrátila k Vám a alkoholu. Jak to s Vámi teda bylo?

L: Vždycky jsem tak nějak popíjel, ale spíš v mezích normy, protože táta pil a bráchu jsem vozil z ústavu do ústavu. Myslel jsem, že mně se to nestane. Jenže pak jsem onemocněl s páteří a ležel jsem doma asi 3 měsíce a všechny filmy už jsem viděl, tak abych zabil čas. A protože mám krám přímo v baráku, tak jsem jenom seběhl dolů pro lahvinku a takto jsem zabíjel trochu času. Doma byla hrozná nuda. No, ale samozřejmě se to rozjelo. Ráno jsem měl přilepený jazyk, tak rychle pro další lahvinku a další. Musel jsem pak doplnit hladinku, aby mi nebylo blbě. Až to bylo neúnosný. Doma to nikdo nepoznal, ale už jsem cítil, že z toho sám nevybrusím. Tak jsem požádal ženu a dceru, aby mě sem odvezli. Ony říkaly: „Proč, vždyť jsi normální!“ A já jsem jim musel vysvětlovat, že jsem musel vypít 2 litry vína, abych byl normální. Tak pak jsem je teda ukecal, abych mohl sem. V podstatě já jsem sem šel, absolvoval jsem to celé a bylo to docela v pohodě. To je asi rok zpátky. Asi 14 dní léčby jsem nedokončil, našťval jsem se, že mi změnili vycházku.

S: Kolik jste toho na konci tedy vypil, Lumíre? Ty 2 litry?

L: Ke konci už to byly za den 4 litry vína. Napřed jsem pil pivo, pak víno a nakonec už i kořalku, protože už to bylo slabý. Pil jsem jedno víno a jednu kořalku denně – půl litra. Ale když vstanete ve dvě ráno a pijete do večera do desíti, tak to máte za každé 2 hodiny jednoho panáka. Což není moc.

S: A po léčbě jste tedy abstinoval?

L: Jo, rok. A ten rok byl krásný, já jsem si nedal ani malé pivo, neměl jsem na to vůbec chuť. Zrekonstruoval jsem byt, koupil jsem si nové auto. A všechno bylo v pohodě. A teď k poslednímu prosinci skončila firma, kde jsem dělal. Takže zase – neměl jsem co dělat a říkal jsem si, že dvě skleničky mě nezabijou. Víím, že regulovatelné pití neexistuje. Ale stejně jsem si dal dvě, za chvíli třetí a druhý den ráno zase přilepený jazyk a už to zase jelo. V podstatě nějak dva měsíce a jelo to jak na bobový dráze. Každý den jsem si musel jít něco koupit, zase to nikdo nepoznal, celý život se mi ale převrátil – ve dne jsem spal, v noci jsem žil. Takže, pak jsem si po těch 2 měsících řekl, že už zase z toho sám nemůžu vyjet, tak jsem zase ukecal manželku, aby mě sem zase přivezla.

S: Takže po odchodu z léčby jste pracoval, rekonstruoval, sportoval, ale když jste zůstal doma, tak jste se zase napil?

L: Jo, na Silvestra. Jsem si říkal, že si to trošku rozveselím. Manželka mi říká, že jsem byl asi ve stresu, ale já nepoznám, co je to stres, mně se zdálo že jsem byl v pohodě. Možná ta práce. Ale já to fakt nepoznám.

S: Nepoznáte? Jako že nejste nikdy ve stresu a nebo nepoznáte, když jste ve stresu?

L: Já ho nepoznám, já nevím, že jsem napnutý, že mi není nějak dobře. Jsem neměl žádné problémy, já jsem byl vždycky v pohodě. A začal jsem pít, jenom, že jsem si na toho Silvestra říkal, že si jedno šampaňo dám. Jenže pak jsem si dal ještě jedno a byla tam nějaká kořalka, tak jsem si dal i tu. Jenže ráno jsem měl takový neodbytný pocit, tak jsem dopil kořalku a už to jelo. Nedalo se to pak už zastavit. Jak z vás totiž ten chlast odchází, tak je to strašně nepříjemný pocit. Tak jsem ho prostě nenechal odejít. Pořád jsem doplňoval tu hladinku. Já jsem to pil vždycky s limonádou, protože já nesnáším alkohol.

S: Nesnášíte alkohol?

L: Nesnáším tu chuť. Jak jsem měl špatný ten žaludek, tak jsem se jen podíval na flašku a musel jsem se letět vyzvracet. Ta představa, že bych to vypil... Já piju jen kvůli těm účinkům, musím to mixovat s limonádou, dám si trochu vodky a trochu limonády a takto to už vypiju.

S: Dobře Lumíre, když si tak vzpomenete na období abstinence, jak to vypadalo?

L: No byl jsem docela akční – rekonstrukce a tak. Furt jsem něco vymýšlel a chtěl něco dělat a opravovat a tak. Práce. Normálka, no.

S: A když se zamyslíte nad tím, proč jste začal pít – poprvé i pak relaps?

L: No, to je to – nuda, jsem neměl co dělat, i na toho Silvestra jsem věděl, že nemám druhý den co dělat. To byla ta nečinnost, nevíte co by, spát už nemůžete. Jak to dělal Sherlock Holmes – jak neměl případ, tak bral heroin, ta nečinnost ho zabíjela a já jsem to tak měl taky. Jsem si prostě říkal, že si zvednu náladu, zabiju čas a takto to dopadlo, no. Já nikdy jiné drogy nebral, kouřil jsem sice do 26 let, ale neudělalo mi to dobře, zadýchával jsem se, tak jsem to odhodil a už nikdy nekouřil. Ale s tím alkoholem mi to tak nejde.

Tomáš (45)

S: Tomáši, mohla bych se zeptat na Vaše dětství?

T: No, mě vlastně celkově do 5-ti let vychovávala hlavně babička, mamka musela hodně pracovat, protože byla sama, otec se na ni vykašlal. Pak si našla otčíma, vzala si ho, přestěhovali jsme se. To bylo hrozné, nikoho jsem tam neměl. A s ním jsem si nerozuměl.

S: A proč jste si nerozuměli?

T: Jsme si nesedli, to je jedna věc, a za druhé byl strašně silný alkoholik. Nikdy nebyl na léčbě, ale pil hodně, od rána do večera a každý den. Se vždycky opil tak, že musel jít spát – no a já teď nedělám nic jiného. (dlouhá pauza)

No a byl na mámu strašně zlý a na mě taky. Nadával jí, byl na ni hrubý. Já jsem se s ním i párkrát popral. Tak to bylo dost nepříjemný a nerad na to vzpomínám. Když mě bylo ale 18 let, tak zemřel. Na rakovinu. Máma pak už zůstala sama. Já se oženil a odstěhoval.

S: Tomáši, zeptala bych se na alkohol. Jak to všechno začalo?

T: No, do roku 2003 jsem vlastně nevěděl, že nějaký alkohol existuje. Ani v mládí jsem nepil, jsem to nesnášel – viděl jsem nalitého toho otce. Poprvé jsem pil v roce 2003, skoro 11 let zpátky. To bylo jen tak na plese, ze srandy. Tam jsem se hodně opil, no. Pak to bylo třeba jednou za 14 dní nebo i jednou za měsíc. Jsem řídil služební vůz, jsem si to nemohl dovolit. Tak jsem pil jen, když jsem měl volno. Ale dávky jsem si navyšoval, no. Já vždycky pak pil hlavně, abych spal. Jako nástroj na spaní. Ale jenom, když jsem měl volno. Ani jsem se jako neopíjel, jen pro chuť – jsme třeba s druhou manželkou vypili litr vína, ale časem se dávka navyšovala. Pak jsem pil už třeba i litr sám za večer, pak třeba za rok už jsem pil i 2 litry. Pak už mi víno nestačilo a přešel jsem na vodku. Tu piju asi tak ty 4 roky. Nejdřív jsem si dal třeba večer placku, pak už mi to nestačilo, tak 8 dcl a v poslední době jsem vypil i litr vodky, no. Tak nějak za celý den. Já piju tak, že během dopoledne vypiju půlku, plácnu sebou do postele, pak se vzbudím, vypiju druhou půlku a zase sebou plácnu do postele a zase spím. Piju hlavně, abych přežil noc, no, a spal.

S: Vy tedy máte problémy se spánkem? A řešil jste to někdy s doktorem?

T: No, jenom tady, ale oni to přikládají té závislosti. Ale já na to trpím už dlouho. Nikdy jsem nemohl moc spát. Jdu spát v devět, ale stejně usnu ve tři ráno. Ale to se začalo objevovat, jak jsem začal pít.

S: A v dětství a nebo dřív jste s tím spánkem problémy neměl?

T: Máma říkala, že jsem měl vždycky problémy usnout a spát jako dítě, ale že by se to nějak prohlubovalo pak, asi ne. Až od toho chlastu.

S: Takže tak nějak postupně, Tomáši. Vy jste začal pít v druhém manželství – můžete mi o tom říct více?

T: No, já začal pít už při tom prvním rozvodu. Tak nějak postupně, ale jen občas. Pak jsem si našel druhou ženu, spolu jsme sem tam popili, jak jsem říkal, ale pořád pohoda.

S: A co se stalo, že to přestala být „pohoda“?

T: No, prostě jsem pak pil už hodně, manželce to vadilo a mně pak už taky. Tak jsem to chtěl jít zkusit do léčby. Teda jako ona říkala, že jsem pil hodně. Já tvrdím, že jsem pil příležitostně. Pil jsem klidně jen jednou za 14 dní, ale hodně jsem se opil a usnul jsem. A pil jsem vždycky, když jsem měl volno. Třeba volný víkend. Já jsem pil třeba necelý rok před tou léčbou. A manželka to chtěla, abych šel do léčby. Ale já taky vlastně, se mi narodilo dítě. Tam jsem byl vlastně 6 měsíců – ale program jsem nedokončil. Odešel jsem, tlačili mě někam, kam jsem nechtěl, tak jsem to po 6ti měsících vzdal.

S: A mohla bych se zeptat, co myslíte tím, že Vás tlačili někam, kam jste nechtěl? Jako k abstinenci?

T: No, já nevím, jestli vám to mám říct. (dlouhá pauza) No, prostě mám problémy s orientací. Že jsem nevěděl, jestli muž nebo žena, a tam to vyplavalo nahoru a pak to bylo mezi chlapama strašně těžké. Když věděli, že jsem asi homosexuál. Tak jsem se nesetkal s dobrýma reakcema, tak jsem to vzdal. Předtím jsem to nikomu neřekl.

S: A tenkrát jste to už nějak tušil a nebo to i pro Vás spíš vyplynulo v té léčbě?

T: No, já jsem to už asi tušil tak nějak předtím, ale nikdy jsem to nechtěl. Nechtěl jsem být jiný a chtěl jsem být ženatý, chtěl jsem mít rodinu a chtěl jsem být prostě normální.

S: A když jste z té léčby tenkrát odešel – pracoval jste s tím dál nějak?

T: Pak jsem to řekl manželce, ta brečela a nedovedla si vůbec představit, jak spolu budeme dál žít. Ale ona nakonec řekla, že to nechá na mě, jak se zachovám, tak já jsem jí řekl, že se rozvádět nechci. Tak jsem to tak nějak vzdal a v manželství jsem setrval. Pak jsem fungoval asi 5 nebo 6 let bez alkoholu.

S: A Vy jste vlastně řekl, že jste MĚL problém s orientací – teď tedy víte, jak to máte? Pokud Vám tedy není nepříjemné se o tom bavit?

T: Nevím ještě. Nedávno jsem se rozešel s přítelem a teď mám přítelkyni. Ale je to přítelkyně, co je tak na půl kluk a na půl holka, tak si rozumíme. (usmívá se) Já jsem hrozně složitá osoba a nikdo se ve mě moc nevyzná – vlastně ani já sám se v sobě nevyznám. Vůbec. Svým způsobem jsem se sebou někdy hrozně nespokojený, ale jindy jsem docela šťastný.

S: A proč jste se sebou nespokojený?

T: Tak třeba když se napiju, tak jsem ten dominantní, razantní, rozhodnější a prostě víc chlap.

S: A to se Vám líbí - být víc chlap?

T: Jo, to se mi právě moc líbí. A když nepiju, jsem tak jako víc holka a to se mi vůbec nelíbí, no. Ale že bych jako chtěl jít na operaci nebo tak, to rozhodně nechci!!

S: Dobře. Takže když se vrátíme k té abstinenci – ta trvala 5 let. To jste pracoval, vychovával děti, v manželství jste zůstal. A vůbec jste nepil? Co se po těch letech pak změnilo, že jste zase začal pít?

T: Měli jsme nějaké finanční problémy. Manželka byla na mateřské, tak jsem nás měl živit jenom já a pak byly v rodině nějaké úmrtí – tchýně a tak. A syn byl hodně nemocný. Prostě tak nějak všechno bylo v háji. Jsem pil, ale jenom doma, aby to nikdo neviděl. To jsem se začal rozjíždět. Ještě jsem pil víno. No, ale postupně to bylo horší a horší, manželka se se nou nakonec rozvedla – našla si jiného chlapa a jako důvod rozvodu uvedla, že jsem chlastal. A já jsem šel bydlet k matce. To už na mě bylo ale fakt hodně. Šel jsem zase do léčby, pak doléčovák, tenkrát jsem si našel přítele. Abstinoval jsem skoro 2 roky. No, ale ty vztahy mě nakonec dohnaly – syn, bývalá manželka, ten přítel. Rozešli jsme se a já si našel přítelkyni a bylo to prostě hrozné. Takže jsem začal zase pít, no. A hlavně jsem se pak nastěhoval k přítelkyni, ale její rodiče mě tam nechtěli, nevěřili mi, že už nebudu pít. Ona si mě tam vlastně prosadila. Vztahy byly na nic, no. Já vím, že je to výmluva, ale vzdcky to řeším tak, že šáhnou na ten chlast.

S: Takže to je Váš poslední relaps?

T: Jo, teď jsem tady a pak zase do léčby, no.

S: A pokud by jste se zamyslel nad těmi obdobími, když jste se k alkoholu vracel – bylo tam něco podobného, nebo je nějaký důvod, který vidíte, že je ten hlavní, proč jste porušil abstinenci?

T: Já si myslím, že s tím má asi něco společného ta orientace a pak asi ty vztahy. Třeba s tou bývalou manželkou. A pokud sám nezavolám synovi, tak se neozve, když jsem jezdil ještě domů, tak to asi šlo, ale teď nic moc. Takže podle mě asi opravdu fakt ty vztahy. I ten přítel, přítelkyně, její rodiče. Furt někdo, něco a někde.

S: A jak jste na tom s volným časem třeba, vždycky jste říkal, že jste pil, když jste měl volno.

T: No, já piju v tazích, pokaždé, když jsem měl volno, no. Já moc nevím, proč tu abstinenci porušuju, mě se v tom vlastně líbí. Ale pak se napiju a převrátí se mi svět a nejsem to já.

S: Vy jste říkal, že se Vám ale líbí, že s alkoholem jste ráznější, to bylo vždy?

T: No, asi jo, jako v práci mi to šlo a tak, takže jo.

S: A co nějaký sport?

T: Dřív jsem běhal, ale pak už ne.

S: Proč?

T: Protože jsem pil. Volný čas jsem prostě trávil tak minimálně z 90% pitím.

Miroslav (26)

S: Miroslave, já si Vás pamatuji, že jste tu byl, když jsem tu byla na praxi. Je to možné? Vy už jste tady na detoxu byl?

M: No, ano, no, já jsem tu na detoxu vlastně popáté. A ještě jsem byl na nějakých léčbách. (krčí rameny)

S: To zní, jako by jste se snažil léčit už hodněkrát. Můžeme tedy začít tak nějak od začátku? Když jste začal pít alkohol?

M: Jasně. No, jako tak nějak normálně, na střední asi. Tam jsem poznal slečnu, která byla starší než já asi o rok. Ona byla ale v partě, kde se jel pervitin. Já už jsem na základce hulil marihuanu. Třeba na diskotékách a tak.

S: A byl tam už i alkohol?

M: No, taky, na party, jako nepil jsem sám, vždycky to byl pátek nebo sobota. Jsme se prostě opíjeli na těch zábavách. Plus tam byla ta marihuana. Na střední jsem pil a hulil tak nějak stejně. Chodili jsme na zábavy a poznal jsem tu slečnu, začal jsem s ní chodit. A ta její parta, tam byl pervitin. A oni mi nabídli, tak jsem si samozřejmě šňupnul. To mi bylo asi 16. A pak jsem si s tou přítelkyní nějak víc rozuměl a ten vztah byl o dost lepší. Tak jsem v tom viděl jenom pozitiva. A začli jsme spolu hodně chodit

za školu, jsme spolu dojížděli stejným busem. Tak jsme si třeba dali hned ráno trávu, nebo si ji jeli koupit. Přes týden jsme hlavně hulili. Alkohol přes týden nebyl. No, a jak jsme chodili často za školu, tak jsem se nestíhal učit. A dopadlo to tak, že jsem prvák dodělal s pětkama, jsem prostě nestíhal to učení. Jinak bych na to asi měl, no. A na reparát jsem se úplně vykašlal. Takže jsem tam nešel.

S: Takže v 16 jste vlastně přestal chodit do školy? A co jste teda dělal?

M: Hodně jsem hulil, příležitostně pervitin a pak se do toho začal motat i ten alkohol. A chodil jsem na různé brigády. Mě vlastně živila máma. Jsem si platil akorát tu trávu a ten alkohol. Začal jsem vlastně hulit i pít víc. Jsem neměl pravidelný režim, jsem třeba 3 dny šel na brigádu, 3 dny volno a nikam jsem nemusel. Když jsem měl volno, tak jsem si užíval a tak. Pervitin jsem ale bral fakt příležitostně, pak to bylo míň a míň.

S: Co by jste tenkrát řekl, že byla ta Vaše hlavní/primární droga?

M: Tak to byla asi marihuana.

S: A když jste kouřil marihuanu, třeba jste víc pil – nebo byla tam nějaká souvislost?

M: Ne, právě naopak. K tomu alkoholu jsem neměl ještě tak blízko, spíš až někdy odpor. Pil jsem vlastně hlavně s lidma. Já opravdu hodně hulil tu marihuanu, chlást začal až potom asi v 18ti. Rozhodl jsem se, že bych zkusil ještě nějakou školu, ale taky se nepovedlo, no. S klukama jsme po škole šli vždycky na pivo. A nebo jsme si třeba koupili flašku a šli jsme si sednout do parku. To jsme zvládli třeba flašku v pěti a k tomu nějaké pivo. A k tomu občas i ta marihuana. Tu školu jsem zase nedodělal a pak to bylo všechno ještě horší. K nám na vesnici se přestěhoval kluk, co vařil pervitin. A první, s kým se seznámil, jsem byl samozřejmě já. Jsem seděl u krámu a pil lahváče a on zrovna šel kolem a viděl mě tam. Viděl, že na sobě mám maskáčované kalhoty a tak. Tak se mě zeptal, jestli nevím o nějaké trávě, tak jsme se seznámili. Já se dozvěděl, že vaří a to byl konec školy. On mi nabídl, že můžu distribuovat. Já jsem si řekl, proč dělat školu, když se můžu živit takto. A pak tam byly nějaké krádeže, když jsme byli pod vlivem. Ale teď už mám rejstřík čistý, naštěstí jsem se nezamotal do ničeho většího. Jsme kradli třeba okapy a tak.

S: Takže Vy jste byl trestaný?

M: Dostal jsem podmínku. Jsme spolu s tím klukem rozjeli takový obchod. On vařil a já dýloval. Ale pak se mi to přestalo líbit, protože jsem se bál že na to přijde

policie. Tak jsem mu řekl, že na to kašlu. Jsem sám bral a měl jsem i nějaké stíhy, jsem se bál, že na to přijdou prostě.

S: A pil jste i alkohol?

M: No jako jo, ale spíš jen třeba o víkendu, příležitostně, marihuanu jen úplně málo. Jsem bral pervitin. Ale pak jak jsem se vykašlal na to dýlování, tak jsem i přestal fetovat. Ale hodně jsem se rozpil, no. Začal jsem prostě chlastat. Takže jsem pil. Jsem pomalu ale jistě začal pít denně. Tenkrát jsem měl peníze z úřadu práce – mi uznali peníze za tátu, sirotčí důchod.

S: Sirotčí důchod? Vám umřel otec?

M: Jo, měl autonehodu, ani nevím, kolik mi bylo, asi 13. Ale já se s ním nebavil. když mi byly tři roky, tak šel na deset let do vězení. To jsem s ním nebyl vůbec v kontaktu, celých 10 let, neměl jsem zájem. On měl autobazar a nebylo to zrovna celé legální. A asi tam bylo něco i s drogama, já nevím. Každopádně jsem o kontakt s ním neměl zájem, máma ho taky úplně odepsala. On se mě jako snažil kontaktovat, jak vylezl, ale já na něj byl jako fakt hodně naštvanej. Máma říkala, že i hodně pil, ale asi i fetoval. A pak vylezl a měl tu nehodu – kdo ví, co v tom bylo. Tam se spekulovalo, že to byla nejspíš sebevražda. Asi na tom nebyl psychicky nejlíp. (chvilka ticha) Ty jo, no.....(Tomáš chce pokračovat, ale zarazí se.) Proč o tom vlastně mluvím? (Miroslav mluví na toto téma docela lhostejně, emoce vůbec neprojevuje)

S: Ptala jsem se na ten sirotčí důchod.

M: Jo. Tak. No, tak jsem dostával po něm ty dávky a žil jsem z toho. Z toho jsem si i kupoval alkohol. Byl jsem pořád u mámy, ona ani nevěděla, že jsem bral pervitin, ale chlast schovat nešel. To mi bylo asi 19, pil jsem denně. Spíš jsem pil pivo.

S: A jak to pokračovalo?

M: No, tak, že jsem se jednou napi i ráno. Jsme podvědomě věděl, že je to špatně a ani nevím, proč jsem to udělal. Asi to bylo tím, že jsem byl doma sám a měli jsme doma zásobu alkoholu a já se ráno vzbudil, vytáhl jsem flašku rumu, tak jsem se hned ráno napil. A zjistil jsem, že mi začalo být fajn a neměl jsem kocovinu. Byl jsem doma sám a mohl jsem si dělat, co chci. Se mi to zalíbilo. Ne že bych pak hned začal pít hned od rána, ale už jsem s tím měl tu zkušenost, že to jde. Pak jsem pil ještě víc a sem tam právě i ráno.

S: Takže Vy jste býval doma celý den sám. Jak jste trávil čas?

M: Dělal jsem webovky, učil jsem se programovat. Seděl jsem u pc, procházel databáze a tak. A nebo jsem se naučil na kytaru, tak jsem hrál někdy. Ale byl jsem

jenom doma sám. Máma byla v práci. Pak jsme si pořídili psa. O toho jsem se hodně staral, fakt jsem ho miloval.

S: To Vám bylo asi 20 let, Miroslave, takže pak se dělo co? Šel jste do nějaké léčby?

M: No, jo, to už jsem pil prostě od rána no. A finance už byly horší, protože máma se rozhodla, že po mě bude chtít nájem. Jako brala si jen tisícovku, ale pro mě to v té době bylo jako dost. Tak jsem začal pít levné víno, abych toho alkoholu měl víc a pil jsem od rána. Za den jsem vypil asi 4 až 5 litrů vína denně. Od rána do večera, pořád hladinka, já se nikdy jako pořádně nepil a konec. Tak jsem pak šel už do léčby. Tam jsem byl ani ne 3 měsíce, ale nedokončil jsem. Na druhé vycházce jsem se napil. Vůbec nevím proč, nedokážu si to vysvětlit do dneška. Asi jsem se už tam nechtěl vrátit, nebavilo mě to tam, tak jsem se napil, abych mohl domů. S tím, že už nebudu pít, ale neměl jsem odvalu podepsat revers. Tak jsem to vyřešil takto. Napil jsem se a nevrátil jsem se. Přes noc jsem nějak přežil, po hospodách, a ráno jsem si přijel do léčebny pro věci. Zavolaal jsem mámě jestli se můžu vrátit domů, ona řekla, že jestli budu čistý tak jo. Tak jsem vrátil, měsíc jsem vůbec nepil, hledal jsem si práci a protože nebyly žádné solidní nabídky, tak jsem si jednou dal pivo. Jsem zase byl doma, sám, nudil jsem se. Tak asi proto jsem si dal to pivo, ale možná jsem i chtěl, no. Chtěl jsem si ověřit, jestli se zase dostanu do toho kolotoče jako jsem byl předtím.

S. A dostal?

M: No, velmi rychle! Ale ani mě to nevadilo, byl jsem zase doma, staral jsem se o psa a prostě jsem zase pil. Před mámou jsem to hodně tajil, ale nakonec to poznala a zase mě hnala do léčby. Dopadlo to stejně, nedokončil jsem, vrátil jsem se domů, žádná práce, jen jsem byl doma a popíjel jsem. Pak jsem šel zase do léčby v r. 2010. Tu léčbu jsem dokončil. Nevím jakto, možná proto, že jsem před tou léčbou dostal epileptřák. Prostě jsem ze dne na den přestal pít a to se nemá, když je člověk závislý. Jsem to chtěl zkusit, jestli to zvládnou. No, nezvládl a tak jsem šel do té léčby. Vyšel jsem na podzim, vrátil jsem se domů a abstinovat jsem asi 5 měsíců. V únoru nám totiž umřel náš pes (dlouhé ticho). Byl nemocný, no. Jsme ho jednou ráno prostě našli a ten pohled byl strašný. Jsem hned běžel k vietnamcům a koupil jsem si chlást. Jsem chtěl potlačit ten hrozný pocit. Ale sotva jsem tu vodku vypil, musel jsem si pro další. Člověk byl zvyklý, že tam ten pes je a najednou nebyl. Tak jsem zase začal pít, zase jsem pil víno, byl jsem doma a bylo to zase stejné jako předtím.

S: Ale pak jste tedy byl ještě na léčbě?

M: Jo, ono to je se mnou tak nějak furt dokola. (usmívá se) Pak jsem byl zase na léčbě, nějakou dobu jsem abstinovat, našel jsem si práci, ale pak jsem tam přišel nality a oni mě vyhodili. Tak jsem zase chlatal.

S: A kolik jste toho vypil, když jste pil?

M: No, vždycky to začne pivem, mám pocit, že je to ok, že zůstanu u piva a bude to jednou za čas. Ale napiju se jednou, podruhé a zase piju a pak i víno a tvrdý a nevím, no, kolik toho vypiju. Hodně...jde to rychle. Já pak v podstatě relapsoval pořád, pak ještě několikrát, ale chodil jsem třeba jen na detox a pak zase domů. Teď tu zase taky jsem, no.

S: Miroslave, když se podíváte na to, proč pijete, nebo spíš proč relapsujete?

M: No, protože mi vždycky tak nějak přijde, že se nic nestane, že se jen napiju a bude to v pohodě, že to zmačknu. A proč se vůbec napiju? Ono to bylo vždycky asi tak nějak to stejné, no, seděl jsem doma a den byl dlouhý. Ani toho psa jsem už pak neměl a člověk neměl co dělat, no. Tak jsem se vždycky napil. Já vlastně nevím proč, ale tak nějak je to pořád. Byl jsem doma sám, nudil jsem, všechno bylo tak nějak o ničem.

S: Kolikrát jste byl tedy na léčbě?

M: (dlouze přemýšlí) Vždyť já ani nevím. Hodněkrát. Ale počítat to – to bych asi ani už neuměl.

S: A proč myslíte, že jste začal pít?

M: Tak protože, no, bylo to tak nějak fajn. Cítil jsem se po tom líp – lepší jako perník a tak nějak silnější než marihuana, když jsem se opil. A taky to bylo levnější, nikdo to na mě nepoznal třeba. Nevím, no, prostě to tak dopadlo.

Irena (47)

S: Ireno, toto je vaše první léčba?

I: Čtvrtá.

S: A všechny jste dokončila? Kdy byla ta první léčba?

I: Jo, vždycky jsem je dokončila. Ta první byla, když bylo synovi pět, teď mu je 9, takže 4 roky zpátky. To jsem se rozváděla, no, a soudila jsem se o syna. Já jsem ten soud prohrála a pak jsem začala pít. Oni uvedli jako důvod, že jsem labilnější než manžel.

S: Labilnější než manžel? V jakém smyslu?

I: No, já si myslím, že to manžel podplatil. Syn chtěl být se mnou, ale oni ho dali jemu. No, on prostě není normální, mi řekl, že ten soud chtěl prostě hlavně vyhrát nade mnou. To byl jeho důvod. Tam řekl, že jsem alkoholička, aby syna dostal.

S: A vy jste už tenkrát pila?

I: Ne, jen občas, tak nějak normálně, sem tam skleničku. Ale jako sem tam myslím jednou opravdu za čas, třeba za měsíc.

S: A jak přišel na to, že jste alkoholička?

I: No, on chtěl vyhrát ten soud. A pak mi syna nechtěl dávat. Jako měla bych ho mít 2 až 3 dny v týdnu, ale to mi ho tak často nedává. A když jsem pak měla syna, tak jsem nepila, takže po rozvodu jsem pila jen když u mě nebyl syn.

S: Takže Vy jste vůbec nepila před rozvodem, během manželství?

I: Jen po rozvodu, pila jsem vlastně ty 4 roky, ale s přestávkama. Jako že jsem pila, pak jsem nějakou dobu abstinovala a tak.

S: A kolik jste toho pila?

I: No, tak nějak litr vína, jako za celý den. Od rána jsem tak nějak popíjela, udržovala hladinku, nebo jak se to říká. Možná vlastně i dva. Ze začátku jeden, ale pak toho bylo víc.

S: A pracovala jste?

I: No, ze začátku jo, ale pak mě vyhodili. Já jsem dělala s manželem a vědělo se o tom, že máme problémy a že jsem prohrála soud. A moje vedoucí byla jeho spolužačka a on mě strašně pomlouval, oni mu věřili a vyhodili mě. Tak jsem chodila po brigádách, já mívala v tom pití vždycky pauzu a to jsem pracovala. Pak mi syna zase nechtěl dát, já zase začala pít a tak.

S: A pro léčbu jste se rozhodla sama?

I: No poprvé mi to poradil právník, abych šla na léčbu, že pak syna dostanu. Tak jsem šla na léčbu, tu jsem udělala, vrátila jsem se domů a nějakou dobu jsem abstinovala, ale syna jsem stejně nedostala a bylo to všechno jen horší. Jsem abstinovala asi půl roku, ale pak jsem syna od manžela dostávala zase míň a byla jsem smutná, ze všeho špatná, osamělá, ve stresu. Měla jsem brigádu, ale to není ani moc peněz, tak asi proto jsem začala zase pít. To trvalo asi dva měsíce a zase jsem šla okamžitě do léčby.

S: A zase jste pila víno? Stejně množství?

I: Jojo, zase víno a zase asi ty dva litry. Pak jsem šla do léčby, zase jsem dokončila, pak jsem zase abstinovala. Tak nějak to bylo stejné – zase jsem měla

brigádu, byla jsem sama, syn ke mě jezdil na návštěvu. No, ale ono se pak zase něco pokazilo, no.

S: A co se pokazilo?

I: No, zase mi ho nechtěl asi dát, no, tak jsem z toho byla zase špatná.

S: A Váš manžel někdy pil?

I: Ne, jen příležitostně, jako sem tam si dá, ale nijak moc asi ne. Víte co, já se za ním odstěhovala sem do Čech. Jsme spolu byli asi 15 let, dlouho se nám nedařilo otěhotnět. Pak se to povedlo a když měl syn 3 roky, tak si našel přítelkyni. Jsem požádala o rozvod, to se prostě nedalo. On začal být doma strašně protivný, jsem chtěla bránit kluka.

S: On Vás mlátil?

I: No, občas trochu, jako ho plácnul přes ruku, dostal na zadek, já jsem se stavěla mezi ně, tak jsem to schytala vždycky víc.

S: Jako mlátil Vás, schválně?

I: No, jo, mě hodil třeba zádama na radiátor a tak. A někdy když byl opilý, tak mi hodně nadával. Nebo přišel domů a nadával mi, že mladší a zdravější žena by byla lepší matka pro jeho syna. Prostě mi takto pořád ubližoval. Teď se vůbec nevidíme a jsem za to ráda. Ale se synem mám super vztah, má mě strašně rád, on chtěl být u mě, no. Jako máme to dané soudně, ale manžel to nedodržuje. Nemám peníze na další soud. Mám dokonce dluhy asi 150 tisíc – za právníky k rozvodu. Po detoxu půjdu na doléčování a musím si najít práci, abych si na ty právníky vydělala.

S: Takže nejdete do léčby?

I: Ne, musím si to dát všechno nějak dohromady a chtěla bych bojovat za syna.

S: Ireno, co Vás tedy teď živí? Máte podporu?

I: No, to už nemám, teď mě vlastně živí to, že můj přítel a kamarád bydlí u mě a platí mi nájem. Oni jsou vlastně moji podnájemníci. Ale nedá se s tím moc vyžít. Musím si najít tu práci.

S: A Vy pijete doma? Přítel to ví? On také pije?

I: Ne, kluci nepijí, jako ví, že si sem tam trošku dám, ale oni nepijí. Maximálně sem tam skleničku. Jednou teda mého přítele odvezli na záchytku, ale to jenom trošku přehnal s klukama po práci.

S: To musel být hodně opilý.

I: No, tak jako ani ne, jen dělali bordel.

S: Ireno, jaké jste měla dětství?

I: Spokojené, s oběma rodičema jsem žila, mám mladší sestru a vídáme se tak nějak pravidelně. Ona ví, že piju, tak mě i někdy hlídá. (usmívá se) Ona má dobrou práci, docela mě podporuje, jako v léčbě.

S: A rodiče nebo sestra pili někdy?

I: Ne, mamka ne, ale otec si občas něco dal, ale jako nic pořádného, nepil prostě. Nikdo od nás nepil.

S: Ireno, když jste pila/abstinovala, co bylo jinak? Jaký je rozdíl?

I: Když nepiju, tak jsem výkonější – jako pracovala jsem, míň jsem spala a tak. A hlavně asi ten rozdíl byl ten syn, vždycky jsem začala pít, když mi ho nechtěl dát. A ten rozvod a byla jsem dost sama, jenom ty brigády třeba. Ale na ty jsem už nechodila, když jsem se rozpila. Jsem vždycky ráno zvracela, jsem si musela dát ráno frťana, abych mohla do práce.

S: A byla jste s tím u doktora?

I: Jo, ale nikdo mi nic neřekl, jako co to bylo, nějaké léky jsem měla, ale frťan pomáhal, bez toho bych asi do práce ani nemohla. Ale jinak jsem tvrdý nepila. Jen takto, jsem šla vždycky k vietnamcovi, tam jsem si koupila tu mou lahvičku, dala si to venku a pak do práce. Když jsem se rozpila, tak jsem se vrátila zase k vínu.

S: A to byl jako abst'ák?

I: No, já nevím, musela jsem prostě chodit do práce. Nevím, proč mi bylo špatně. Dala jsem si vodku, ta je nejmíň cítit, abych mohla do práce a pak jsem nepila. Až třeba zase večer doma víno.

S: A vy jste vždycky pila doma, sama a nebo jste chodila do hospody?

I: Ne, jenom sama, doma, jako někdy i venku hned na ulici, abych vyšlapala ty tři patra, ale jako do hospody jsem nechodila. Ale pila jsem fakt nějak ten litr nebo dva, víc jsem nepila. Ale tak to je všechno protože mi nechce dávat toho syna. Jinak bych nepila.

Rudolf (67)

S: Rudolfě, zeptám se tedy na alkohol, kdy jste začal pít?

R: Já jsem prakticky celý život nepil, jako většinu času jsem sportoval, já ani nevím, co je cigareta. Já byl dokonce v reprezentaci. To jsem dělal asi do 30 let, možná do 35, aktivně. Do té doby jsem nekouřil a ani moc nepil. Tak nějak normálně, s klukama, nebo tak. Ale jako maximálně příležitostně.

S: A co se pak stalo?

R: No, po vojně jsem měl docela atraktivní zaměstnání, v horách, kde jsem mohl závodit. Měl jsem spoustu času, hory a brzo sníh. Pak jsem pracoval ve státní správě, něco přes devět let. Jenže sestra se mi provdala do Itálie a v té době nešlo, abych měl někoho na západě a byl státním zaměstnancem, tak jsem musel odejít. Tak jsem šel dělat cokoliv jiného – nejvíc jsem se asi plácal po stavbách. A nebylo to nic moc, no. Práce zase tolik nebylo. Tak nějak příležitostně, co se namanulo.

S: A pil jste tenkrát?

R: No, tak po těch stavbách, tam už byla jakoby příležitost, jako ze začátku jsem to pil jako konzument. Nevadilo mě to, ale jako moc jsem nepil. Osvětu jsem měl a věděl jsem, že to není dobré hodně pít, ale mě se to netýkalo. Pak jsem se oženil a přišla rodina a pití se postupně začalo promítat. Tolerance se zvyšovala, stupňovalo se to. Ono to bylo tou prací, no. Dělal jsem na stavbě a po práci se šlo vždycky na pivo, u oběda lahvičky. Tak to prostě bylo.

S: A kolik jste toho vypil?

R: No, 3 nebo 4 piva a do toho nějaký rum. Ale já jako tvrdý nepil, maximálně nějak s chlapama večer. A když byl pracovní den, tak na svačině pivo bylo. Já jsem ale ještě ke všemu dělal s těkavýma látkama a do toho si stačilo dát jedno, dvě piva a hned to bylo. Ale stupňovalo se to a stupňovalo. Začaly být nesváry i doma, manželce se to nelíbilo. Ale po hospách jsem nechodil, tam mi vadil kouř. Maximálně jsme šli vždycky do bufetu nebo tak. A potom už jsem věděl, že to sám nezvládám a doma už to zavánělo rozvodem. Tak jsem šel na léčení. Pak jsem nějakou odbu abstinovat, no.

S: A první léčba byla jak dlouho? A dokončil jste ji?

R: No, tak nějak 3 měsíce, pak jsem byl i dýl, dokonce 9 měsíců, ale poprvé jsem byl 3 měsíce. Já vždycky všechny léčby dokončil.

S: A jak dlouho jste pak abstinovat?

R: Tak rok nebo dva, vrátil jsem se domů a i do práce. Jsem se jim těm chlapům vyhýbal, protože z toho kolektivu stejně vypadnete. Nic už vám to nějak neříká, oni furt to pivo a mají ty pivařské řeči, jsem jim neměl co říct a když jo, tak mi říkali, že stejně začnu, no. Jako měli pravdu...ale já jsem si cenil toho, že jsem se nebál za nima jít, ale nepít s nima. Játra si odpočinuly, já byl lepší.

S: Proč jste teda začal pít?

R: Ono je to takové sporné. Někdo vás naštvě, většinou to souvisí se zázemím. Víceméně to bylo jakoby sociálního rázu, nebylo moc peněz ani. Když se vrátíte

z léčení, ti lidi kolem se vás snaží dostat zpátky. Jako chtěli, abych byl zase jeden z nich, nabízeli mi panáka a tak. No, a jednou jsem si prostě dal. Byl to tlak a člověk pak ztratí tu vůli a je to všechno jedno. Dáte si jednoho a pak druhého a je to všechno pryč.

S: A to jste pil zase s těmi kamarády?

R: To jsem pak pil spíš už asi sám, nepotřeboval jsem kamarády, už jsem to prostě potřeboval. Já jsem pil zase tak nějak víno, sem tam pivo a pak už i tvrdý. Šel jsem do parku, nebo někde, aby mě nikdo neviděl, to bylo bezdomovců kolem...no, já byl taky bezdomovec.

S: Bezdomovec? Jak se to stalo, Rudolfe? Vy jste měl manželku, ne? Nebo vy jste se během léčby rozvedl?

R: No jo, tak nějak jo. V léčbě, po léčbě, ani nevím, prostě jsem pak ještě po léčbě nějak bydlel s manželkou, ale pak jsem odešel. A spal jsem na ulici, po azylákách. Jsem se vrátil z léčby, to už byla ale další léčba, ne ta prvn. Do práce jsem už nešel, by to zase dopadlo stejně a nic jiného ani nebylo. Tak spíš někdy nějaké melouchy, byl jsem na podpoře. No a pak jsem byl na ulici. Takže jsem zase i pil, no, to asi ani jinak nešlo. Ani už nevím, jak dlouho to všechno trvalo, asi deset let? Jsem byl mezitím i ve výkonu tresu – za zanedbání výživné povinnosti. Byl jsem tam asi 22 měsíců, to bylo nejdýl, co jsem tam byl. Tam jsem abstinovat, že jo, pak jsem vylezl ven a vrátil jsem se zase na chvílku k bejvalce, ale zase nebyla práce no. Ona mě v podstatě u sebe nechala bydlet, ale nebylo to jako dřív. Pak přišla revoluce, tak jsem se snažil soukromničit, dělat řemeslo, ale to už nebylo ono. Nějakou dobu jsem tenkrát abstinovat, ale člověk si neveřil, práce moc nešla a manželka mi vůbec nevěřila. A tak nějak to nešlo, no. Jsem začal zase pít.

S: A to jste pil zase sám?

R: Já jsem pak už pil vždycky sám, já jsem nikoho nevyhledával, v klidu jsem si popíjel sám. I na ulici.

S: A vy jste byl pak ještě na nějaké léčbě?

R: No, to jo, ani už pořádně nevím kolikrát nebo jak dlouho. Jako pokaždé jsem po ní nějakou dobu abstinovat, ale pak se vrátíte, nikde vám práci moc nedají. Já se s manželkou úplně pak rozešel. To už je dávno, no. Bydlel jsem pak po ubytovnách a tak, když jsem dělal na stavbě, tak nás dali na ubytovny a tak. A asi i na ulici jsem pak ještě někdy byl, mně už to tak nějak všechno splývá.

S: A teď?

R: Teď bydlím u dcery, ona si mě vzala k sobě, teď už nejsem bezdomovec. (usmívá se) S nikým jsem se nestýkal, jsem jim nechtěl dělat ostudu, aby se o mě museli starat. Jsem šlapal ulice a hrabal se v kontejnerech, tak proč bych se jim nějak ukazoval? Ale pak jsem byl v nemocnici, asi měsíc jsem tam byl. Pak jsem se vrátil na ubytovnu, dcera přijela, že už mě nechce vidět na ulici a dala mi u sebe pokojík. I teď mě sem přivezla. Ony dcery jsou šikovné, na vyšší úrovni, dělají dobré práce a tak. Teď už nejsem nejmladší, na léčbu už nepůjdu. Jak to člověk nedokáže sám, tak žádná léčebna už asi nepomůže – přesazovat starý strom..ono už vás to pak ani nebaví.

S: Kolik jste toho nejvíc vypil, Rudolfe, třeba když jste se pak rozhodl pro léčbu?

R: Tak dva litry piva, na ulici víno – krabicové, to bylo spíš podle peněz.

S: Rudolfe, vy pijete vlastně asi 30 let.

R: No, jo no, ale jako léčby a tak jsem abstinovat, dal jsem se do kupy, ale pak jsem zase pil, no.

S: A když si srovnáte – když pijete a když ne. Co je jinak?

R: Já vám řeknu, přijde to snad nastejno. I když nepijete, je to ve vás, stačí se jednou napít, strašně málo klidně jenom, a jste zase tam, kde jste byla předtím. Přijde chuť na jedno, na druhý a pak už neodoláte. A hodně na to myslíte, vždyť on se ten můj život točí kolem chlastu ať už piju nebo ne. Ale když jsem nepil, tak jsem byl schopný něco dělat, jako asi se mi líp žilo. A než jsem to celé pokazil, tak jsem měl manželku a rodinu. Když jsem pil? Velkou část toho jsem byl na ulici, tak to je asi jasné, jak moc jiné to bylo. (usmívá se)

S: Rudolfe, zajímalo by mě i Vaše dětství? Máte sourozence?

R: No joo, já jsem ze sedmi dětí.

S: A pil od vás někdy někdo?

R: Mladší brácha pije, je to alkoholik, tři starší už umřeli. A o ostatních vlastně ani nic nevím, my se nějak nikdy nevidali. Maximálně, když mě potřebovali. Jako nebyly mezi náma nějaké rozbroje, ty vztahy byly tak nějak v normě. A s tím bratrem se vůbec nevidáme.

S: A rodiče? Pili?

R: Máma nee, ale táta jo, ale tak nějak v pátek pil, možná v sobotu, ale pak už ne, v pondělí musel zase za volant. Jezdil nákladákem.

S: A jaké jste měl dětství?

R: Jsem ze sedmi dětí, takové samostatné. Máma na nás neměla tolik času, dnes ženský někdy nezvládají ani 2 děti. Sice jsem měl hodně sourozenců, ale tak nějak jsem byl víc sám. I pil jsem sám, jsem tak nějak vždycky byl asi sám.

S: Rudolfe, kolikrát jste byl tedy vlastně na léčbě?

R: Je, no jako...(přemýšlí) asi...7x? Třeba z ulice to nešlo jít na léčbu, to prostě nejde.

S: A teď se vracíte k dceři?

R: Ano, no, snad to bude v pohodě. Ale tak jako ono to prostě buď přijde a nebo ne. Jak táta, ten taky najednou přestal a bylo to. Byl u doktora, ten mu řekl, že má náběh na cirhózu, tak přestal pít.

S: Takže pil hodně?

R: No, jako snad ani ne, ale pil hlavně tvrdé a to je špatné že. Tak přestal pít, ale zase kouřil, klidně i krabičku za noc. Já to mám tak, že vypiju ty 2 nebo 3 litry vína – hlavně v poslední době, ale to už to pak ani moc nechutná. Nejhorší na tom je, že v léčbě jste v bezpečí a vylezete ven...a je to děs a jste tam, kde jste byla předtím. Zase nemáte kam jít a kdo se o vás postarat. Zázemí nikde. Teď mám dceru...snad to nějak dopadne. (usmívá se)

Marian (62)

M: No, tak já vám teda povím ten můj pijácký příběh. Vlastně poprvé jsem byl na léčení asi deset let zpátky. Tenkrát jsem se po rozvodu odstěhoval a bydlel jsem na ubytovně. To jsem šel na tu léčbu, 3 měsíce, dokončil jsem ji. Pak jsem asi deset let abstinovat. Našel jsem si přítelkyni, pak jsem se s ní oženil a s tou jsem žil až do roku 2012. Pak se to začalo kazit, sice jsme spolu žili, ale začali jsme se odcizovat a v podstatě to dopadlo tak, že jsme nakonec spolu sice žili, ale každý jsme byl sám. Ona byla workoholička. Ale dokud to fungovalo, tak to bylo fajn. Kdybych já nebyl citově náročnější a nebo ona byla citlivější...nevím, no, to jsou teď už jenom dohady. Nicméně to skončilo tak, že ona nesnášela alkohol, já jsem začal pít, tak jsme se dohodli, že se rozvedeme. To byl všechno rok 2012. Já jsem si našel byt, odstěhoval jsem se. Ten jsem si zařídil, aby se mi tam líbilo. A bydlel jsem tam sám. Ale ty večery, no, podlehl jsem nějaké pesimii, jsem si říkal, proč já to všechno vlastně dělám. Jeden z důvodů rozvodu bylo taky to, že jsem přišel o práci a jako šedesátník mě pak nikde nechtěli zaměstnat. Tak jsem se rozhodl, že půjdu do předčasného důchodu. Což jí se nelíbilo a řekla mi, že

jsem líný, že se mi nechce dělat a že mě nebude živit a šatit. Tak jsem se odstěhoval. Ale jak říkám, ty večery, vlastně jsem nevěděl, co mám jako dělat, sám. Tak jsem se rozpil. A dopadlo to tak, že jsem nakonec nastoupil sem na detox a pak jsem šel na léčbu, tu jsem dokončil, srovnal jsem se. Dal jsem se do kupy jak fyzicky tak psychicky. A pak jsem se do toho bytu i těšil a začal jsem fungovat jako dědeček. Dcera bydlí ve stejné ulici, měli jsme k sobě blízko. Pořídil jsem si kolo. Dá se říct pohoda a dokud jsem měl nějaký cíl, tak to fungovalo. Pak byl byt hotový, s dětma všechno fungovalo, všechno bylo dobré. Když jsem odsud odcházel, vždycky jsem tvrdil, že už nikdy nechci žádnou ženskou, že jsou vždycky důvodem toho, proč piju. Prostě jsem říkal, že ženská přes můj práh už nesmí. Pak ale chyběla nějaký komunikace s člověkem, nebo prostě něčí blízkost. Člověk potřebuje někoho k sobě, no. Od někoho být pokáraný nebo pohlažený. Tak jsem si dal inzerát a začal jsem si hledat partnerku. No a našel jsem si maximálně hodnou přítelkyni. Ale po ukončení léčby mě strašně fascinovala ta svoboda a zodpovědnost za sebe, nikdo mi do toho nekecal a tak – mohl jsem si dělat vše podle svého. No a pak s tou přítelkyní, se kterou sice nežiju, ale najednou jsem se cítil omezený a nesvobodný. Já jsem se v tom neuměl orientovat, já byl do té doby vždy buď svobodný a nebo ženatý a ne něco mezi, v tom jsem asi nemusel chodit. Měl jsem svůj byt, ale tam jsem chodil spíš jen na návštěvu. Jezdil jsem domů třeba na jednu nebo dvě noci v týdnu, ona mi nic nezakazovala nebo tak, ale prostě jsem se v tom nějak necítil. Nějakou dobu to fungovalo, ale pak mě to začalo tlačit. První průšvih, kdy jsem začal popíjet, to bylo v lednu. Pil jsem jen u sebe doma, aby to nepoznala.

S: Takže jste zrelapsoval a zase začal pít?

M: Jo, ale jen sám a u sebe. A pak to začalo brát grády. Už jsem pil zase hodně, no. Tak mi dcera vyjednala nástup na léčbu sem. Já chápu, že můj problém je alkohol a vím, že to spolu souvisí, ale spíš můj problém je nějaký životní styl, smysl života. Mě scházeli kamarádi, koníčky. Sice jsem si pořídil kolo, ale přítelkyně se bála, abych se někde nepřizabil, tak jsem na něm nejezdil. Nevím, cítil jsem se nějak omezovaný a asi jsem pil nějak na truc. To bylo takové jakoby moje jediné svobodné rozhodnutí, pocit vzdoru. Je to asi hodně srabácké, no. Já to nesvaluju na tu mou přítelkyni nebo tak, spíš to byl nějaký můj únik, vzdor. Nechápu to, už bych měl mít rozum, nic mi nechybělo, všechno fungovalo...spíš to je nějaká chyba ve mě.

S: Mariane, moc děkuji. Mohla bych se ještě doptala na ten alkohol? Kdy jste pil poprvé?

M: No, asi na vojně, ale velké pití začínalo vždycky nějak asi rozvodem. Tenkrát poprvé jsme se s manželkou nějak odcizili, děti byly velké. Ona se najednou dala na nějaké ezoterické kraviny a najednou přišla, že jsme spolu vůbec nikdy neměli být, i přesto že jsme spolu byli přes 20 let. A jak to bývá, děti vyletí z hnízda, najednou nejsou ty starosti a tak nějak jsme se úplně odcizili. Ale do té doby jsem jako skoro nepil.

S: Takže příležitostně – jak často třeba?

M: No, normálně, sem tam s kamarádama ven nebo tak. Ale malér začal, jak jsem odstěhoval na tu ubytovnu. Po prvním rozvodu. To začla éra těch mojich placatek. Já jsem pil hlavně vodku. Tenkrát jsem tak nějak pil..ani nevím, ze začátku mi jedna placatka vydržela na dva dny, pak byly povinnosti a dva dny jsem si ji nekoupil, ale jak stoupá ta tolerance, potřeba roste. Před léčbou jsem pil třeba 3 placatky vodky za celý den, udržoval jsem hladinku.

S: A pro tu léčbu jste se rozhodl sám?

M: Jo, sám, začal jsem vidět, že to je špatné, tak jsem se poradil v centru krizové intervence a nastoupil jsem na léčbu.

S: A to teda trvalo jak dlouho, že jste pil víc. Po tom rozvodu?

M: To bylo asi já nevím, půl roku? Možná ani ne – tak 4 měsíce. Ale postupně jsem pil víc a víc. Pak ta léčba. Po ní jsem si dal inzerát, že abstinující alkoholik hledá terapeutku a to jsem si našel tu mou druhou ženu. S ní jsem byl asi těch deset let, abstinovat jsem.

S: Přemýšlel jste někdy, proč se vám ozvala na takový inzerát? Říkal jste, že nesnášela alkohol. Spoustu žen by to třeba mohlo odradit...

M: Budete se divit, ozvalo se dost žen. Některé byly zvědavé. Tato speciálně se zrovna rozváděla s mužem, co se propil k delirku, tak nesnášela alkohol, tak si myslela, že bude mít jistotu, že budu abstinovat. No, 10 let to fungovalo. Jen pak byla asi nějaká velká chyba v nekomunikaci. Já jsem se snažil vysvětlit nějaké citové věci, ona byla spíš materiální a pak ten můj předčasný důchod, no. Tak jsme se rozvedli a já se odstěhoval.

S: Takže v době abstinence jste měl nové manželství, stálou práci. A vy jste začal pít kdy tedy? Během rozvodu nebo po rozvodu?

M. No, jak jsem začal bydlet sám, jako pil jsem i na konci manželství, ale to bylo nic, jen občas. Ale rozpil jsem se potom, až jsem byl sám.

S: A to jste toho pil kolik?

M: No, zase placatky, zase vodka a končilo to zase na těch asi 4 placatkách. Tak nějak to bylo stejně, začátek pomalu a pak se to rozjelo. Já pil jen vodku, ani pivo ani víno ne.

S: A vy jste mluvil o sportu, měl jste nějaké takové aktivity?

M: Jo, vždycky tak nějak v době abstinence, hrál jsem třeba fotbal a tak. Když piju tak ne, abych se nepřizabil a nebo neudělal nějakou ostudu.

S: A vy jste mluvil o té Vaší přítelkyni...

M: No, tu jsem si taky našel přes inzerát. (směje se) Ale jak jsme nebyli vyloženě svoji, nebo jak to mám říct, neuměl jsem v tom chodit. A já si ani neumím říct o to, co chci, já chci být hodný a couvnu a nic neřeknu a jsem vlastně naštvaný nebo zklamaný nebo tak. A přitom, kdybych já jí něco řekl, tak ona proti tomu nic neřekne. Ale já to prostě neuměl. A tak jsem nedělal to, co jsem chtěl (třeba to kolo) a pak mě to štválo a užíralo a nevím, no, asi jsem s tím chlastem takto nějak chtěl tomu všemu uniknout. Ono to jako všechno utlumí.

S: A jste teda s přítelkyní pořád spolu?

M: Jojo, ona se na mě kupodivu nevykašlala. (usmívá se)

S: Mariane, ještě bych se zeptala na Vaše dětství/rodinu?

M: Normálka, dětství fajn, jsem kluk z vesnice. Taková normální rodina, spokojená. Já jsem poměrně brzo odešel, osamostatnil jsem se, našel jsem si tu první ženu. Spíš příjemné vzpomínky.

S: A pil někdo z rodičů?

M: Tak táta se občas napil, ale nebylo to nějak víc, jako udělal si sem tam náladu, ale nemám pocit, že by pil víc, to ne. Nikdy od nás nikdo nepil, jsem první alkoholik v rodině (smutně se usmívá). Mám ještě dva sourozence. I s těma mám dobré vztahy, vídáme se. Tam asi žádný problém nenajdete. (směje se)

S: Mariane, když by jste srovnal to období abstinence a když jste pil - co myslíte, že bylo jinak? Nebo co bylo důvodem pití?

M: Když člověk nepije, ten život je takový plnotučný, plný chuti, ale když člověk pije, tak je to takové rozplizlé, člověk otupí. A nic se nezmění k lepšímu, spíš naopak k horšímu. Prožitky za střízliva jsou mnohem hodnotnější. Je zajímavé že i když to člověk ví...stejně po té flašce sáhne. A mě to fakt štve, hlavně teď naposled, vždyť já neměl v podstatě důvod. Jen nějaký pitomý pocit ztráty svobody, ústupkaření nebo já nevím. Ono se vždycky dá všechno řešit jinak, ale asi jsem si vybral prostě tuto cestu. Ale myslím že v mém věku a s mýma zkušenostma jsem to měl zvládnout líp, no.

Vincent (66)

S: Vincente, řekněte mi něco o sobě, prosím.

V: Tak já jsem podnikatel, po revoluci jsem si udělal vlastní firmu, ale na prvním léčení jsem byl ještě před revolucí. To byla základní léčba, tu jsem dokončil. Pak jsem do roku 93 abstinovat, pak jsem měl recidivu.

S: A co se stalo?

V: Přetížení. Založil jsem si soukromou firmu a rozrostlo se to tak, že jsme pak měli až stovky zaměstnanců a mnoho aktivit a to byl blázelec. Bylo to prostě pracovní přetížení, zřejmě jsem z toho chtěl utýct. Myslím si, že v mém případě je ta recidiva vždycky úprk. Vnitřně jsem si došel k závěru, že je prostě potřeba vzít si dovolenou. (usmívá se)

S: A pití bylo dovolená? Co jste tenkrát pil?

V: Já jsem skončil na tvrdém alkoholu a nic jiného jsem nepil.

S: A kolik jste toho vypil?

V: No klidně litr. Jsem pil ledacos, ale hlavně vodku, ta není cítit.

S: A předtím, než jste šel do léčby, to jste pil jak dlouho?

V: Tenkrát mě bylo 41, takže předtím jsem 20 let pil tak nějak celkem normálně, akorát se to stupňovalo. Dal jsem si třeba k večeři skleničku vína, k obědu pivo v hospodě. Prostě tak nějak příležitostně. Jenže se to stupňovalo.

S: A máte představu, proč se to stupňovalo?

V: No, protože jsem měl možnost. Za těch 25 let, co jsem podnikal – to bylo pořád něco se zákazníky, prostě se pořád vozily nějaké flašky. Klient přivezl flašku a tak. A takto se to postupně stupňovalo a v tom roce 88 se prostě ucho utrhlo, no.

S: A to jste se pro léčbu rozhodl sám?

V: No, já jsem už věděl, že s tím budu muset něco dělat, ale manželka mi tenkrát dala kudlu na krk. Tenkrát jsem pil taky tak nějak ten litr tvrdého. Já si myslím, že v té recidivě vezme člověk tam, kde skončil. Já jsem tak nějak pil pořád, ale v té poslední fázi jsem chlastal už od rána. Pak už potřebujete vyprošťovák. Takže pak jsem pil tak nějak celý den, ale ráno s tím musíte začít, jinak se vám třesou ruce, máte rozmazaný zrak, musí se prostě obnovit hladinka.

S: Takže léčbu jste dokončil a pak jste abstinovat nějak pět let? Co se dělo potom?

V: Jo, abstinovat, jsem ty aktivity v práci omezil a šlo to, ale dlouho mi to nevydrželo. No, a pak zase to přetížení, pak jsem zase šel na léčbu. Ta recidiva byla asi jenom týden, maximálně deset dní. Já jsem pracoval s bráchou, ten to viděl, posadil mě do auta a odvezl mě tam. Pak jsem abstinovat 20 let.

S: A co jste dělal během té dlouhé abstinence?

V: Zase jsem pracoval v té naší firmě, ale úplně jsme osekali aktivity a zůstalo nám asi pět činností, tak to bylo lepší. A teď už to asi pět nebo šest let nedělám. Jsem to předal synovi, teď jsem v důchodu, ale pořád si nechávám nějaké aktivity. Jako mám takový business pod jeho firmou, tak nějak ze sportu.

S: A co se tedy stalo, že jste po těch 20-ti letech zase začal pít?

V: No, sice jsem to všechno tak nějak osekal a měl jsem toho napřed málo, pak se to ale zase nahrnulo. Asi to bylo hodně podobné jako při tom prvním relapsu. A měl jsem nějaké finanční problémy, no. Udělal jsem ptákovinu. Zadlužil jsem se, půjčil jsem si ale jenom 250 tisíc. Já osobně jsem je pak nemohl vrátit, tak jsem hloupě zpanikařil, zrecidivoval jsem, ale zbytečně. Šel jsem na léčbu a za měsíc to bylo všechno vyřešené, jak jsem se vrátil. Kdybych já tenkrát něco řekl, jako vzhledem k našemu obratu to nebyl žádný problém, ale já jsem se styděl říct, že jsem si půjčil prachy, no. (delší pauza)

S: Takže jak dlouhou jste měl tuto recidivu?

V: To bylo loni a pil jsem asi týden, než mi na to manželka přišla. Zase jsem šel na léčbu a byl jsem tam měsíc, dokončil jsem a teď po roce jsem zase pil asi týden nebo deset dní. A těch faktorů bylo zase víc, no.

S: A to znamená co?

V: Moc práce, kromě toho mladšímu synovi se asi po 10ti letech podařilo povít 2 vnoučata, tak o víkendu hodně s voučatama a manželka šla zase do práce, asi po 10ti letech. Potřebovali záskok, tak jsem doma zůstal sám. A takový nějak celkový splín z toho – prostě toho bylo nějak moc a zase jsem chtěl na dovolenou. Jako já jsem normálně logicky uvažující člověk, celkem výkonný ještě (jako po pracovní stránce). Myslím, že jsem slušný obchodník. A prostě najednou se ve mě něco vzpříčí a je to!

S: Takže když je toho na vás moc...

V: Já si to nedovedu jinak vysvětlit. Já když si to takto řeknu, tak nemám vlastně žádný důvod. Mám krásné vnoučata, co na mě přímo visej. Milujou mě, vnučka mě nepustí ani na záchod. (směje se) Takže já si nemám na co stěžovat, ale prostě se to vždycky nějak nahrne. Prostě jsem chtěl na dovolenou, odpočinout si od všeho – od rodiny, od práce.

S: Zase jste se vrátil k tvrdému alkoholu?

V: Jo, já o sobě vím, že mi stačí vypít skleničku piva a druhý den si jdu koupit litr vodky. Ale teď ta recidiva, jsem pil rovnou vodku. Já jsem si šel tu vodku koupit cíleně, s plným vědomím, co to bude znamenat. Dostal jsem chuť, ale to asi vychází z toho, že jsem potřeboval na dovolenou. (směje se)

S: Vincente, zeptala bych se na rodinu.

V: Já mám dva syny, jeden má po mě tu firmu a druhý má docela důležité místo, jako povedli se. (usmívá se). A ty krásný vnoučata. Ženil jsem se v 18 letech, ještě na střední. Pak jsem studoval vysokou školu, s manželkou jsme studovali spolu, jsme spolužáci. (usmívá se). Pak po revoluci jsme si spolu založili tu firmu.

S: A jaké jste měl dětství? Co rodiče?

V: Děťství perfektní. Matka dosud žije. Otec zemřel na mrtvici, už je to dlouho. Mladší bratr i sestra. Jako vztahy v pohodě, matka u nás i bydlí. Se o ni staráme. Jí je 89 let. S otcem jsem měl taky výborný vztah. Se sourozencama mám taky dobrý vztah, vídáme se, sestra bydlí taky poblíž. Jsme si hodně blízcí.

S: A někdy někdo v rodině pil?

V: Neee, maximálně děda z otcovy strany měl rád pivečko, ale tak nějak normálně, maximálně do hospody s kamarádama v sobotu, nic neobvyklého. Jako ale měl to rád. (usmívá se)

S: A během školy jste už třeba pil? A nebo to všechno začalo, až jste začal pracovat?

V: Tak nějak nic, no, normal, na střední jsem se odstěhoval od rodičů, ale normálně jak to bývá. Jako dali jsme si pivo, ale byla to tvrdá škola, na alkohol nebyl moc čas. Jsem studoval hodně jazyků, takže nebyl čas na chlást. (usmívá se)

S: Když bych se tedy vrátila – proč vlastně pijete?

(Vincent chvíli přemýšlí)

V: Ono toho je hodně najednou a já se musím naučit říct prostě, že nejsem a tak – prostě si vzít klasickou dovolenou a ne tu moji chlástovou. (směje se) No škoda, že jsem blbec, že zahodím 20 let abstinence, se musím naučit to nějak řešit ty situace.

S: Když se Vás ještě zeptám – vliv životního stylu na relaps, myslíte, že to je i u Vás?

V: No, určitě, je to stres a je toho hodně a já chci utéct, neumím asi řešit to, že toho je hodně, ten stres. No prostě se přepnu, pak si chci odpočinout a neumím to jinak, než že jedu na tu svou dovolenou, což znamená chlást, že jo. Tak to není správně, já to

vím, ale tak zase je to jednodušší a rychlejší. A na jednu stranu ani na tu dovolenou nemusíte, je to doma a hned.

V: No, a teď mě máte v kostce. (směje se)

Jiří (31)

J: No, tak co vlastně chcete, abych vám povídal?

S: Zajímá mě Váš příběh, Jiří, proč jste tady s alkoholem?

J: Aha. (přemýšlí) Proč? No, protože jsem debil. Začal jsem chlastat, asi zbytečně, a neuměl jsem to sám zastavit. Zase. Tak proto jsem tady.

S: A kdy jste tedy začal pít? Klidně úplně od začátku.

J: Úplně. Tak to už je hodně let, nějak 13 mi bylo. Starší brácha chodil hodně ven, jemu bylo 17 a pak 18, takže ten už tak nějak chlastat mohl. On měl partu, u nás na malém městě se vlastně nakonec všichni tak nějak znají, ale jako bavíte se v partách. I teď, když jsme starý kořeni to tak je. (usmívá se) My s bráchou vždycky vycházeli, on byl tenkrát takový ten můj vzor, podle kterého jsem myslel, že když budu všechno opakovat, tak to bude super a v pohodě. No, asi ne, co? (přemýšlí) Jo, takže – on chodil ven s klukama, chlastali v parku, nebo i chodili do hospody a já se cítil bráchou odstrčený. Tak jsem za ním furt lozil, aby mě vzal s sebou, že se budu chovat normálně, on napřed nechtěl a pak nakonec svolil.

S: Chovat se normálně? Co bylo normální?

J: Já ani nevím, nechovat se prostě jako malý smrad, ale tak, abych nikomu nevadil. A normální bylo pít.

S: Takže jste pil s nimi?

J: Jo, brácha mi napřed dával třeba pivo bez alkoholu a nebo jenom prostě normal pivo, ale časem se mi kluci začali smát, že jsem mrňous, co pije pivo. Tak jsem se naštvál a pil jsem pak už pivko jako všichni ostatní. Akorát panáky jsem nedával, to nějak nešlo. Oni si sem tam koupili flašku a šla dokolečka. Většinou jsem dělal, že jsem se napil, abych nebyl za blbce, ale jen jsem v tom smočil rty. Nedělalo mi to dobře, byl jsem hned navátý a stejně se mi všichni zase smáli, že nic nevydržím.

S: Jak často jste s nimi takto chodil?

J: No, ne pokaždé, brácha mě vždycky nevzal. On chodil klidně každý den po škole – nebo místo školy, že jo. Oni pak začali hulit i marihuanu a všichni samozřejmě kouřili. Jak jsem s nima chodil jen sem tam, tak jsem ani moc nekouřil nebo tak a mářa

mi taky nechutnala (zase jsem jen dělal, že hulím). Ale když mi bylo asi 15 nebo 16, tak jsem začal chodit častěji. A to už bylo trapný nekouřit. Tak jsem taky začal. Jim bylo tenkrát kolem 20, už byli dospělí a chlástali už hlavně tvrdý, pivko bylo jen tak na doladění chuti a hladinky. A postupně se přestali scházet v parku, ale spíš chodili do jedné naší takové putyky. Tam byla hospodská, co to prostě neřešila a nalívala všem. Ale tak byl jsem tam s partou starších, tak si asi nemyslela, že mi není ještě 18. Brácha tenkrát už makal, dojížděl, tak jsem na něj většinou počkal u vlaku po škole a šli jsme spolu. To byly super časy, dost jsme si povídali a bylo to bezvadný. Jenže já měl zase pocit, že ostatním nestačím a jednou si ze mě zase dělali srandu a místo velkého panáka jako všem, mi objednali malýho. Naštval jsem se a rozhodl jsem se, že budu trénovat.

S: Trénovat? Jako pití alkoholu?

J: Jo. (dlouhá pauza) Ach jo, teď když to říkám, to zní úplně stupidně. Fakt malý blbeček jsem byl. No, každopádně jsem se chtěl těm klukům vyrovnat a začal jsem si chlast shánět po večerkách, přes kamarády, nebo v této hospodě a po škole jsem šel do parku a pil jsem. Dnes vím, jak to nazvat – zvyšoval jsem si toleranci.

S: A co se dělo potom?

J: (usmívá se) Klasika, tolerance se zvýšila, já toho vypil víc a víc a kluci si toho časem všimli. Byl jsem borec, tak nějak si ze mě přestali dělat srandu.

S: Jiří, jak jste to měl doma? Když jste Vy, i Váš bratr, tak často chodili po škole ven, asi jste se vraceli pozdě a pod vlivem. To si toho nikdo nevšiml?

J: Doma? Ne, žili jsme u prarodičů, protože naši nás nezvládli. A babi s dědou měli dost, v podstatě je asi nenapadlo, že něco vyvádíme, nebo to neřešili schválně. Pro ně bylo vždycky podstatné, že přijdeme domů (bylo jedno kdy) a ráno jsme v posteli. Babi to kontrolovala, pak nám nachystala snídani a moc kontaktu jsme s ní neměli. Ne, že by se o nás nestarala, to jako vůbec (důrazně), ona nás milovala. Bylo to dobrá duše, co chtěla pomoci našim a zachránit nás, ale neměla na to. Byla stará a jediné, jak už se uměla starat, bylo že třeba navařila. Matka nás měla pozdě – mě skoro ve 40, takže babi bylo už 66, když jsem se narodil. Takže v tom období, kdy se to všechno spustilo, jí bylo přes 80. Ona možná ani nevěděla, že je možné, abychom pili nebo fetovali nebo tak.

S: A proč jste nebyli u Vašich rodičů?

J: Proč? Otec chlástal, co si pamatuju, když mi bylo 12, tak se asi uchlastal, já nevím. Umřel. Nejhorší asi je, že si spíš pamatuju, že se nám všem ulevilo. On nás nemlátil, jak to bývá nebo tak, ale prostě napřed chodil do hospody, vrátil se pod obraz,

nebo se nevrátil vůbec a z hospody nám volali. Nebo z policie, když ho našli chrápat někde venku. Pak už ani nikam nechodil, seděl doma, naložený v lihu. U televize. V obýváku to vždycky smrdělo jak v lihovaru, nedalo se s ním mluvit a nikdo jsme o to ani nestáli. Ani nevím, jak to všechno bylo, každopádně já se obýváku vyhýbal a vím, že i máma tam zavírala dveře. Vždyť on byl jak zvíře – smrděl, vydával zvuky, děs.

S: A jak to bylo mezi rodiči? Otec pracoval? Nebo kde sháněl alkohol?

J: Mezi nima? Co si pamatuju tak nic moc, ale nikdy žádný extrém. Mamka chodila makat, on byl na podpoře, pak na invalidním, protože mu šly do háje játra. Takže on seděl doma celý den, chlast ani nevím, kde sháněl, asi si ráno chodil dokupovat zásoby. Pak odpoledne, když jsme přišli domů, tak už bylo v obýváku zavřeno a my tam ani nechodili. Já vlastně moc nevím, já otce nevidíval. Prostě jsem jen věděl, že tam je a je nalitý jako doga. Mamka pak po smrti taťky nějak přestala zvládat finančně, takže musela do jednopokojáku a my šli bydlet k babi, měli domeček.

S: A s matkou jste se vídali?

J: Jo, to jo, sem tam. Neměla moc času – práce, pak si našla nového chlapa, ale vídali. O víkendech a tak. A my s bráchou o víkendech paradoxně moc nepili – i ostatní kluci ne. Museli být hodní doma, nebo vyrazili ven všichni, ale já nechodil. Já s nima chodil hlavně v týdnu.

S: A jak jste zvládal školu?

J: No, mizerně, dost jsem klesl se známkama, ale zvládal, dodělal jsem základku a pak jsem šel u nás na učňák.

S: Takže jak to s tím pitím pokračovalo?

J: Tak nějak stejně asi do mých 21 let. Po škole jsme posedávali v hospodě, už se pilo i o víkendu. Změnil jsme postupem času kamarády – za kluky z učňáku. Brácha přestal chodit ven, tenkrát jsem to bral negativně, že je nudný páprda. Jemu bylo 24 nebo 25 a našel si holku a brzo měli prcka. On se nějak usadil. Pil, to jo, ale nechlastal. Jako že nebyl abstinent, ale najednou to byl tatík od rodiny. (usmívá se). Babi i děda docela nějak po sobě tenkrát umřeli, brácha už bydlel s tou svojí, tak jsem ten baráček dostal já. Bydlím tam do dnes. Matka už byla taky usazená ve svém, s tím svým, takže mě najednou spadl do klína vlastní bejvák. Takže nakonec jsem chodil do práce do jedné dílny (jako po škole) a pak domů, s chlastem k televizi. Jako ten můj otec. To se táhlo asi ještě několik let.

S: A co se stalo pak?

J: Pak? Pak přišel bratr jednou večer, našel mě v šest odpoledne pod obraz a řval na mě, že jsem alkoholik a chlastám jako náš fotr a taky tak dopadnu. Jednu mi vrazil a odešel. Já střízlivěl jako každou noc a ráno jsem se chystal do práce (to jsem ještě dával, dal jsem si ráno vyprošťovák a dopoledne jsem dal s placatkou v kapse, u oběda normal pivko, odpoledne dopít tu placku a po práci nákup na večer) a najednou přijel brácha, že nahlásil, že jsem nemocný a odvezl mě do léčebny. Já ani moc neprotestoval, věděl jsem, že má brácha pravdu. Přežil jsem detox, plnil léčbu a vrátil jsem se domů.

S: Do toho domu?

J: Jo, právě. Brácha zatím vyházal všechn chlast a chodil mě kontrolovat - jak malýho fracka a já abstinovat asi dva roky. 28 mi bylo, když jsem začal znova pít. To jsem měl přítelkyni, ona byla super, ale já nevím, jsem idiot, najednou jsem si připadal, že jsem zfotrovatěl. Že se chovám jako starý páprda a začalo mě to štvát. Tak jsem si jednou, dvakrát, třikrát a pak zase furt, zašel na pivko po práci do hospody. A rozjelo se to jako lavina. Za několik měsíců jsem byl tam, kde jsem byl na začátku. Holka se mnou vydržela, kupodivu, docela dlouho. Tady to pozvolné pití bylo asi tak do 30 – jako že už jsem pil i doma, ale fungoval jsem. Pak se na mě ta moje vykašlala, už to nezvládla, no, a já jsem začal opravdu chlastat. Několik měsíců si popravdě ani nepamatuju, vůbec nevím, kde jsem sháněl ten chlast. A pak zase přišel se záchranou brácha. Já na léčbu nechtěl, jenže on mi chlast začal brát a já měl abst'áky (do práce jsem už nějakou dobu vůbec nechodil) a nakonec jsem dostal epilepťák a brácha mě odvezl do nemocnice a z ní rovnou sem. Takže já se vlastně propil do vlastního otce. Jenže tentokrát se jen nezavřeli dveře od obýváku, brácha mě z toho chce vytáhnout.

S: Máte tedy dobrý vztah.

J: Máme, je to skvělý chlap, dobrý otec, teď nepije snad vůbec od toho, co vidí, co se ze mě stalo. A myslím, že má děsný výčitky.

S: Výčitky?

J: Jo, když jsem ležel v nemocnici, tak si pamatuju, že mi brečel u postele, že je hajzl a že mě do chlastu dostal on. Je to kravina, je to moje volba a debilita. Vždyť já pití trénoval jak kdyby to byla kariéra.

S: A co matka?

J: No, ta to ví, ale přijde mi, že se toho bojí. Nejradši by za mnou zase zavřela dveře od obýváku, aby to neviděla, ale se mnou jí to asi nejde tak lehce. (dlouhá pauza) Prostě jsem idiot, ale vlastně mám štěstí, co? Mám lidi, co mě z toho chtějí dostat. Je mi

31, mám vlastně tak nějak všechno před sebou a nechtěl bych, abych za pár let zdechnul na cirhózu. Dva roky bez chlastu byly docela fajn. Tak uvidíme, no, snad nebudu úplně po otci. Brácha měl krásně naběhnuto, aby do toho taky spadnul, ani nevím, jak to udělal, že je z něj teď takový světec. (povzdech) Snad mi dá nějaký maunál. (usmívá se)

Jaroslava (41)

S: Jaroslavo, mohla bych se Vás zeptat na alkohol, kvůli kterému tu jste?

J: Jasně, no, co vám mám povídat. Jsem tu, protože piju. A proč piju? Protože jsem hloupá asi, nebo prostě protože je to s tím chlastem všechno lehčí. (přemýšlí) I když, jak se to vezme, ono to je s ním možná napřed lehčí, ale pak je to asi jen horší a horší. Pít jsem začala docela nedávno, jako pár let to je, ale asi nejhorší je, že jsem chlastem nahradila prášky, které jsem zobala asi deset let. (usmívá se)

S: Takže Vy jste brala předtím nějaké léky?

J: Jo, léky. Prostě pilule, co mi předepsal doktor, když jsem za ním přišla po rozvodu, že špatně spím a že se cítím špatně. Byla jsem hodně nervózní. Tahačka s bývalým o majetek a vlastně i o děti, období bylo celkově prostě příšerné. Pak se to naštěstí nějak uklidnilo, ale léky jsem brala ještě dlouho. Rozváděla jsem se 2004 (přemýšlí), no tak vidíte, jsem ty léky nebrala ani deset let, už dva roky jsem z nich čistá.

S: Jaroslavo, abych si to ujasnila, po rozvodu jste brala léky na předpis a kdy se do toho vložil alkohol?

J: On tam byl asi tak nějak celou dobu, já popíjela večer třeba. Když jsem u sebe neměla děti, tak jsem si otevřela láhev – někdy jsem ji vypila a někdy jsem usnula dřív, než jsem to stihla. S těma práškama to má úplně jiný účinek. Ani jsem nepila, abych se opila. Spíš prostě proto, že jsem večer seděla u televize a najednou nebylo s kým mluvit a v té telce nikdy nic moc není, tak se člověk nudí a je osamělý. Do toho jsem byla zblblá těma lékama, já je brala asi už od začátku víc, než jsem potřebovala.

S: Jak to myslíte? Obstarávala jste si je jako nějak načerno?

J: No pak už jo! Ale na začátku – teď to bude znít fakt strašně hloupě. Ale já si myslím, že mi asi ani nic nebylo, cítila jsem se mizerně, což je asi pochopitelné, ale já hlavně měla pocit...(přemýšlí)...jak to říct, no, že když budu mít psychiatra, tak že prostě bude manžel vědět, jak strašné to je a jak mi ubližuje. Hrozný já vím, byla jsem neuvěřitelně k pláči, stydím se za to. Myslela jsem si asi, že mu mě bude líto a vrátí se,

ono to funguje naopak. Spíš si utvrdil, že bláznivou ženskou, co mu večer brečí zfetovaná do telefonu nechce. A ještě se začal tahat o děti, protože jsem prý nebyla schopná se o ně postarat. (chvíli mlčí) Já vím, měl pravdu, ale to jsem tenkrát samozřejmě vůbec neviděla. Takže jsem si našla psychiatra a nechala si předepsat léky, abych mohla spát a pak jsem si takto nechávala předepisovat léky 8 let. A to asi docela ve velké míře, já totiž pak i tvrdila, že mi to nestačí a stejně nemůžu spát. Pak jsem si léky sháněla i jinak – jde to na netu, přes známé, to už jsem nebyla nic jiného než normální závislačka.

S: A kdy začal ten alkohol?

J: Tak nějak postupně. Napřed jsem si večer dala skleničku nebo dvě, abych se nenudila u televize. Pak jsem si dala i víc. Nakonec jsem třeba o víkendu začala už odpoledne, pak i v týdnu po práci – a nakonec to dopadlo, že jsem vlastně pila pořád. Víno hlavně, na tvrdé jsem nebyla, to mi zase s lékama dobře nedělalo a neuměla jsem odhadnout míru. Takže ano, zkoušela jsem vodku, abych nesmrděla jak nálevna, ale nakonec jsem zjistila, že léky беру míň a míň. Nevím, jestli je to podle učebnice normální, ale chlast mě jakoby bavil víc. S práškama jsem jen existovala a tlumila se – chlast uměl být jakoby zajímavější. Dobrá nálada, příjemný útlum a tak. Jediné, co na něm bylo, jak bych to řekla, nežádoucí, byly asi ty ranní kocoviny. Ale alkoholik si najde lék.

S: Jaký?

J: Ranní skleničku. Pak je hned všechno v pohodě a dokonce jsem jen s alkoholem i líp fungovala.

S: Takže když bych to shrnula – po rozvodu v roce 2004 jste začal užívat léky, postupně jste přidávala i příležitostně alkohol. Začala jste ale pak víc pít a nakonec jste pila vlastně celý den a léky jste omezovala?

J: Přesně tak. Časově to bylo – ani nevím, ale intenzivně piju 3 roky. Hodně piju – no, tak šest let. Na práškách jsem byla něco kolem čtyř let. I když je možné, že to časově nesedí, někdy v tom mám sama nepořádek. Víte, ono to ani nebylo důležité jak dlouho. Někdy to bylo jako nic a jindy se zdálo, že v tom jedu celou věčnost. A já hlavně byla taky na jedné léčbě.

S: A to bylo kdy?

J: To bylo tak čtyři roky, možná pět, zpátky. Když jsem začala opravdu víc pít, z odpoledne a večer se stávalo celý den a hlavně ranní vyprošťovák. Sama jsem se rozhodla jít se léčit, šla jsem normálně na psychinu, zdetoxovala jsem a pak prošla

léčbou. Vrátila jsem se domů a nějakou dobu jsem abstinovala, ale bylo to jen asi několik měsíců – od alkoholu. Všechno bylo nějak stejné a smutné. Doma sama, večer nuda, všude klid. Neměla jsem pořádně kamarády a ani koníčky. To jsem neměla nikdy, byla jsem taková ženská z domácnosti. Z práce domů, uvařit večeři, uklidit a pak pěkně doma čekat na manžela. Byla jsem hrozná slepice. No, a když mě nechal a našel si mladší, tak mě to takto zkolilo, zjistila jsem, že vlastně nic kromě něho a dětí nemám. A když vlastně dostal i děti, tak jsem byla už jen já a flaška a léky. Po léčbě jsem se vlastně z těch léků tak nějak víceméně dostala. Sem tam jsem si zobla na spaní, ale začala jsem pít. To byl asi ten zlom, kdy se to změnilo v alkohol místo prášků.

S: A děti jste nevidala?

J: Jo, to jo, ale jak rostly, času měli míň a člověk se jim nechce vnucovat. Taky jsem nechtěla, aby mě nakonec viděli jako trosku, jak jsem si připadala a myslím, že jim manžel kdo ví co povídal, protože oni sami mě moc nevyhledávali. Synovi je teď 20, dceři 17. Deset let zpátky – byly ještě děti a daly se ovlivnit, myslím, že to manžel minimálně zkusil. Nebo ta jeho...

S: Jaroslavo, kolik jste toho vypila před touto léčbou?

J: No, tak i dva litry vína za den – o víkendu určitě, v týdnu míň, ale hodně jsem bývala na nemocenské – to znamená, že jsem se často dávala marod, abych mohla pít a nebo protože jsem měla opici. V práci jsem namluvila, že mám těžké zdravotní problémy, takže ze začátku mě všichni ještě litovali. Pak je to už samozřejmě začalo štvát. Rok zpátky se se mnou slušně rozloučili a od té doby jsem byla na pracáku a sem tam někde chvílku zkusila makat. Ale nikde jsem v podstatě nevydržela, maximálně měsíc nebo dva.

S: Vy jste děti měla docela mladá, brzo jste se vdávala?

J: Jo, 21 mi bylo, když jsem měla syna. Vdaná jsem byla od toho, co jsem ho čekala (usmívá se), kdo ví, jestli by si mě jinak vzal. On byl vždycky prevít do větru. Víte, jak často jsem na něj doma čekala, s večeří na stole a bylo mi jasné, že se někde peleší? Žili jsme na malém městě, člověk toho ví víc, než by chtěl. A mnohem víc, než chtěl on. Byla a jsem vlastně 20 let nešťastná, asi jsem ani nemohla líp dopadnout.

S: Jaroslavo, jaké jste měla dětství?

J: Dětství? Tak nějak normální – jeden sourozenec, starší brácha, naši oba učitelé, pracovali spolu v jedné škole. Teda do té doby, než můj otec zjistil, že radši tráví čas s jednou z mladých učitelek než s vlastní rodinou. (ušklibá se)

S: To myslíte jak?

J: Tak, že jsem dopadla jako moje máma, otec taky frknul za mladší sukni. Máma odešla z té školy a od mého otce, vzala mě i bráchu, odstěhovali jsme se a otce jsme vlastně skoro neviděli. Bratr jo, chlapi jsou nevěrní prevít, mají to v genech, takže on mu to odpustil. Já ale ne, takže já ho nikdy jaksi nevzala na milost.

S: Kolik Vám bylo?

J: Jedenáct. Pak už jsem otce neměla. Matka si pak už nikdy nikoho nenašla a já se pak v osmnácti zbláznila do toho mého prevíta. Rok jsem ho uháněla, rok jsme spolu chodili – i když spíš jsem byla asi stálá mezi těma na chvílku. Pak jsem otěhotněla a on si mě musel vzít, naštěstí měl zásadové rodiče. Romantika, co? Myslela jsem, že děcka ho nějak změní – a jako asi nějak jo, jako otec fungoval, jako manžel jenom někdy, vlastně hlavně nosil peníze.

S: A pít jste tedy začala až po rozvodu?

J: Pít jsem začala, když jsem na něj čekala a seděla nad chládnoucí večeří, ale to jsem jen zapíjela žal, něco popila, když bylo jasné, že nedorazí nebo dojde pozdě, šla jsem si lehnout.

S: A když jste tedy po léčbě abstinovala – změnilo se něco?

J: Nic. Abstinovala jsem chvílku a myslím, že mě to stálo veškerou mou vůli, kterou jsem měla. Neměla jsem šanci, teď vím, že jsem abstinovat ani nechtěla. Myslím, že od léků asi jo, proto jsem šla i na léčbu, tam jsem řešila hlavně prášky, to mě unavovalo a ničilo. Ale alkohol nevím, to byl kamarád.

S: A jak to máte teď, Jaroslavo?

J: Už to není kamarád, je to jenom další prevít, co ze mě vysává život, jako byl můj exmanžel. Potřebuju začat žít už proboha, je mi přes čtyřicet. Chci něco jiného, než jen sedět doma nad láhví a brečet nad tím, jak jsem dopadla a jak jsem sama. Jen si nejsem jistá, jestli budu mít sílu najít si zase chlapa (směje se), číst si v mobilu smsky, jak se mu včerejší noc někde u nějaké ..., no, nebudu sprostá, líbila a že se těší na opakování – to opravdu není nic, co bych si ráda zopakovala.